

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ
ФРАНЦУЗЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ
НА МАТЕРІАЛІ ЗАЯВ ТА ВИСТУПІВ СУСПІЛЬНИХ ДІЯЧІВ ТА
УРЯДОВЦІВ (НА БАЗІ САЙТУ ПОСОЛЬСТВА ФРАНЦІЇ В УКРАЇНІ)**

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми «*Переклад з
французької та з англійської мов*»,
спеціальність – 035 Філологія

Діани Дмитрівни ВЛАСЕНКО

Науковий керівник:

к.філол.н., доцент Елла АНДРІЄВСЬКА

Рецензент:

к.філол.н., доцент Сергій САЄНКО

«Допущено до захисту»

на засіданні кафедри
*теорії та практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова*

Протокол № 9/1 від «21» червня 2024 року

завідувач кафедри (підпис)

д.філол.н., проф. Ірина СМУЩИНСЬКА

КИЇВ
2024

Анотація. *Актуальність* дослідження зумовлена потребою українського суспільства в ознайомленні з офіційною позицією Франції щодо війни в Україні, а також з думками та оцінками французьких політичних діячів.

Об'єктом дослідження є тексти промов та заяв французьких політичних діячів та їх переклади українською мовою. *Предмет* дослідження – мовностилістичні особливості перекладу українською мовою французьких конструкцій, типових для політичних промов та заяв.

Метою дослідження є вивчення особливостей використання мовних засобів у французькому політичному дискурсі та їх українського перекладу. Для досягнення мети було виконано ряд *завдань*: проведено теоретичний огляд літератури з проблеми перекладу політичного дискурсу, визначено лінгвостилістичні особливості політичних промов та заяв, прокласифіковано матеріал дослідження відповідно до тематики та текстової структури та проаналізовано переклади французьких політичних текстів українською мовою на лексичному, граматичному та семантичному рівнях.

Аналіз перекладу промов за заяв суспільних діячів Франції показав, що перекладачі найбільше вдаються до прямого (буквального) перекладу тропів, часто з застосування трансформацій додавання, опущення та транспозиції; підбору повного українського еквіваленту для відтворення термінологічних одиниць; для перекладу онімів використовують дескриптивний переклад, транскодування (для власних імен) та калькування; евфемізми та дисфемізми перекладають буквально.

Проведене дослідження показує, що тексти промов на заяв французьких суспільних діячів за 2023-2024 роки є малодослідженими та дає перспективи для подальших більш глибоких досліджень.

Ключові слова: *політичний дискурс, промова, заява, спосіб перекладу, перекладацька трансформація, троп.*

Abstract. *The relevance* of the study is stipulated by the need of Ukrainian society to get acquainted with the official position of France on the war in Ukraine, as well as with the opinions and assessments of French political figures.

The object of the study is the texts of speeches and statements of French political figures and their translations into Ukrainian. *The subject* of the study is the linguistic and stylistic features of the translation into Ukrainian of French constructions typical for political speeches and statements.

The purpose of the study is to examine the peculiarities of the use of language in French political discourse and their Ukrainian translation. To achieve this goal, a number of *tasks* were performed: a theoretical review of the literature on the translation of political discourse was conducted, linguistic and stylistic features of political speeches and statements were identified, the research material was classified according to the subject matter and textual structure, and translations of French political texts into Ukrainian were analyzed at the lexical, grammatical and semantic levels.

The analysis of the translation of speeches made by French public figures has shown that translators mostly resort to direct (literal) translation of tropes, often with the use of addition, omission and transposition transformations; selection of a full Ukrainian equivalent for the reproduction of terminological units; descriptive translation, transcoding (for proper names) and calquing are used to translate onomatopoeia; euphemisms and dysphemisms are translated literally.

The study shows that the texts of speeches on the statements of French public figures in 2023-2024 are not well studied and provides prospects for further in-depth research.

Keywords: *political discourse, speech, statement, method of translation, translation transformation, trope.*

З М І С Т

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	8
1.1. Політичний дискурс як вияв політичної комунікації.....	8
1.2. Лінгвістичні особливості політичних промов та заяв.....	11
1.3. Переклад політичних текстів: стратегії та методи.....	13
1.4. Проблеми та мовні особливості відтворення політичного дискурсу.....	16
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФРАНЦУЗЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ...20	20
2.1. Заяви та промови з тематики міжнародної безпеки.....	20
2.2. Промови та заяви щодо міжнародної підтримки України.....	32
2.3. Заяви та промови, зосереджені на продовольчій безпеці.....	40
2.4. Промови, присвячені дотриманню безпеки українських дітей.....	47
Висновки до розділу 2.....	53
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	63
RÉSUMÉ.....	71

ВСТУП

Сучасні міжнародні відносини характеризуються динамічним розвитком політичних зв'язків та співпраці між країнами. Україна та Франція не є винятком. Поглиблення політичного, економічного та культурного діалогу між державами зумовлює зростання обсягів обміну інформацією, в тому числі й політичною. Це, в свою чергу, актуалізує питання кваліфікованого перекладу, адже від нього залежить не лише точне розуміння змісту політичних текстів, але й формування іміджу країни на міжнародній арені.

Французький політичний дискурс вирізняється багатогранністю та складністю. Він насичений різноманітними мовними засобами, стилістичними ресурсами, культурними та історичними кодами. Це робить переклад французьких політичних текстів нетривіальним завданням, яке потребує не лише лінгвістичної майстерності, але й глибоких знань з політології, історії та культури Франції.

Повномасштабна війна в Україні, що розпочалася 24 лютого 2022 року, стала трагічною подією, яка мала значний вплив на всі сфери життя суспільства, в тому числі й на мовну комунікацію. У цій ситуації переклад політичних текстів набуває особливої ваги, адже від нього залежить не лише точне розуміння позицій сторін конфлікту, але й формування світової громадської думки щодо війни в Україні.

Франція відіграє важливу роль у міжнародних зусиллях щодо врегулювання конфлікту. Вона є одним із лідерів Європейського Союзу та НАТО, а також одним із ключових партнерів України. Це робить дослідження перекладу французьких політичних текстів українською мовою ще більш **актуальним**, адже це дає можливість українському суспільству знайомитися з офіційною позицією Франції щодо війни, а також з думками та оцінками французьких експертів та політиків.

Н.В Кондратенко, Л.Б Нагорна, Т.М. Доній, Т.М. Ващук, Г. Г. Почепцов, А. М. Шарова, М. Д. Гулей, Т. А. ван Дейк та інші науковці вже досліджували

явище політичного дискурсу, однак французькі промови та заяви залишаються малодослідженими за останні роки.

Дослідження здійснюється **на матеріалі** французьких текстів заяв та виступів суспільних діячів та урядовців Франції та їх перекладів українською мовою за 2023-2024 рр., відібраних методом суцільної вибірки з сайту Посольства Франції в Україні / Ambassade de France en Ukraine. Загальний обсяг отриманого матеріалу становить 62 французьких тексти та їх українські переклади, з яких було виокремлено 676 конструкцій та речень для подальшого лінгвостилістичного та перекладацького аналізів.

Об'єктом дослідження виступають тексти промов та заяв французьких політичних діячів та їх переклади українською мовою.

Предмет дослідження – мовностилістичні особливості перекладу українською мовою французьких конструкцій, типових для політичних промов та заяв.

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей використання мовних засобів у французькому політичному дискурсі та їх українського перекладу.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- провести теоретичний огляд літератури з проблеми перекладу політичного дискурсу;
- визначити лінгвостилістичні особливості політичних промов та заяв;
- класифікувати матеріал дослідження відповідно до тематики та текстової структури;
- проаналізувати переклади французьких політичних текстів українською мовою на лексичному, граматичному та семантичному рівнях.

Наукова новизна дослідження полягає у здійсненні комплексного лінгвостилістичного аналізу перекладу французького політичного дискурсу українською мовою на матеріалі текстів 2023-2024 років. Вперше досліджуються трансформації, що використовуються при перекладі заяв та промов з сайту Посольства Франції в Україні / Ambassade de France en Ukraine. З моменту

чіткого висловлення позиції Франції щодо війни в Україні переклад французької політичної комунікації не було досліджено.

У ході дослідження було використано наступні **методи** :

- аналіз наукових джерел;
- описовий метод;
- метод суцільної вибірки;
- порівняльний аналіз.

Структура роботи. Робота викладена на 72 сторінках і складається з анотації, вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, висновків, списку використаних джерел, який налічує 46 робіт вітчизняних та зарубіжних вчених, списку джерел ілюстративного матеріалу та резюме.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані для складання посібників з політичної та комунікативної лінгвістики, розробки навчальних курсів і спецкурсів з галузевого перекладу та для подальших більш глибоких досліджень французької політичної лінгвістики.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

1.1. Політичний дискурс як вияв політичної комунікації

У сучасному світі політичні комунікації відіграють все більш важливу роль у формуванні громадської думки та впливі на політичний процес. Зрозуміти, як працює політичний дискурс, необхідно для того, щоб критично оцінювати політичні повідомлення та робити усвідомлений вибір.

Політичний дискурс – це складне та багатогранне явище, яке досліджується в рамках різних гуманітарних наук, таких як політологія, лінгвістика, соціологія, психологія та інші.

Часто термін «політичний дискурс» використовують у великій кількості наукових робіт як загальноприйняте поняття, а також те, що не вимагає пояснень.

Поширені тлумачення суті політичного дискурсу базуються на теоретичних засадах центрального поняття "дискурс", зокрема:

Т. Ващук окреслює політичний дискурс як “мовленнєві утворення (усні або письмові), що стосуються сфери політики, реалізуються вербально й екстравербально, актуалізуються в певному ситуативному контексті і спрямовані на здійснення конкретної прагматичної семантики” [4, с.184].

Н. Кондратенко розглядає політичний дискурс як “конкретний вияв політичної комунікації, що передбачає актуалізацію політичного тексту в комунікативному акті взаємодії політичного суб’єкта (політика, політичної сили, влади) та об’єкта (аудиторії, електорату, виборця)” [14, с.12].

К. Серажим узагальнює та стверджує, що політичний дискурс – це “текст, зумовлений ситуацією політичного спілкування” [25, с.240].

А. Кривий стверджує, що “політичним дискурсом розуміють зв’язний (усний чи письмовий) текст, виражений за допомогою вербальних та невербальних засобів вираження, зумовлених ситуацією політичного спілкування в сукупності із прагматичними, соціокультурними, психологічними й іншими факторами” [17, с.159].

Л. Славова наводить таке визначення: “Політичний дискурс може бути визначений як сукупність усіх мовленнєвих актів, а також правил публічної політики, які оформилися згідно з існуючими традиціями та отримали перевірку досвідом” [26, с.67].

Г. Касіян віддає перевагу формулюванню “суспільно-політичний дискурс” і визначає його як “сукупність усних і письмових текстів, а також традицій та досвіду суспільства, конвенційно виражених у формі мовленнєвих актів, тематика, зміст, адресант і адресат” [12, с.12].

Т. А. ван Дейк стверджує, що “політичний дискурс – це клас жанрів, обмежений соціальною сферою, а саме політикою” [43, с. 181].

Наведені визначення підкреслюють багатогранність політичного дискурсу, охоплюючи його як лексичну одиницю; взаємодію між політичним суб'єктом (політиком, партією, владою) та об'єктом (аудиторією, електоратом, виборцем); інструмент для реалізації політичних цілей, впливу на аудиторію та формування політичного порядку денного; сукупність мовних практик.

Отже, проаналізувавши визначення інших дослідників, можна зробити висновок, що політичний дискурс – це не просто сукупність слів, а складне явище, що використовується для виробництва значень, легітимації влади, впливу на думки та поведінку людей.

Найочевиднішою характеристикою політичного дискурсу є його жорсткість і передбачуваність. До основних функцій політичного дискурсу, на думку Л. Нагорної, належать мобілізаційна, маніпулятивна, ідеологічна, корпоративна та функція привернення уваги до тексту чи зображення [21, с. 35].

Поняття "дискурс" має різні типи, так і політичний дискурс можна поділити на види, які в чомусь відрізняються один від одного. Лише кілька дослідників класифікують поняття політичного мовлення типи. Наприклад, на думку Н.В. Кондратенко, політичний дискурс можна відрізнити за метою (інформативні (новини, повідомлення), спонукальні (агітаційні листівки, прокламації), іміджеві (буклети, телевізійні рекламні ролики), мотиваційні (тексти чорного PR), експресивні (фото, пісні, анекдоти)), за тим, хто говорить

(адресантно-прямий, опосередкований), та за функціональною сферою (телебачення, газети та журнали, реклама, PR) [14; с. 12-13].

Лосєва І.В. окреслює наступну класифікацію політичного дискурсу:

1) “інституційний політичний дискурс (офіційні виступи глав держави та її структур, парламентські дебати, політичні документи, інтерв'ю політичних лідерів тощо);

2) офіційно-ділові жанри політичного дискурсу, в межах яких створюються тексти для працівників державного апарату;

3) мас-медійні жанри політичного дискурсу, в межах яких використовуються тексти, створені журналістами, що поширюються через пресу, Інтернет, радіо, телебачення;

4) тексти, створені “пересічними громадянам” (листи і звернення, адресовані політикам чи державним інституціям, листи до ЗМІ тощо);

5) «політичні детективи», «політична поезія» та жанри політичної мемуаристики;

6) жанри наукової комунікації, присвячені політиці” [19, с. 40-41].

На основі проаналізованої літератури можемо запропонувати власну класифікацію політичних текстів.

За **сферою функціонування** тексти політичного дискурсу можна поділити на:

- інституційні (наприклад, промови урядовців та глав держав, парламентські дебати, дипломатична комунікація, судові документи тощо);
- медійні (інтерв'ю з політиками, аналітичні статті, політичні новини);
- громадські (політичні дискусії в соціальних мережах, петиції);
- наукові (політологічні дослідження, наукові публікації на тему політики).

За **метою** політичної комунікації:

- інформативні (заяви політичних інстанцій, новини, повідомлення);
- переконливі (передвиборна агітація, пропаганда чи антипропаганда);
- спонукальні (промови політичних діячів із закликком до дії, прокламації);
- експресивні (фото, відео, сатиричні елементи дискурсу тощо).

За **типом мовця** політичний дискурс можна поділити на:

- офіційний (дипломати, політичні урядовці, глави держав, міністри);
- неофіційний (пересічні громадяни, журналісти, аналітики, науковці).

За **каналом комунікації** матеріал дослідження поділяється на:

- усні (промови, дебати, інтерв'ю);
- письмові (статті, документи, заяви);
- аудіовізуальні (фото, відео, інфографіки).

Політичний дискурс, як і інші дискурси, має свої дискурсивні жанри. Їх можна класифікувати залежно від місця подій:

- 1) презентаційні та образні (політичні гасла, програми, біографії);
- 2) інформаційні (політичні повідомлення, заяви, інтерв'ю);
- 3) церемоніальні (інавгураційні промови, привітання, некрологи, подячні, пам'ятні промови, традиційні радіозвернення);
- 4) спірні та аргументовані (рекламні промови, прес-конференції, передвиборчі дебати, парламентські дебати);
- 5) агітаційний (заклики-гасла, політичні промови, передвиборчі листівки).

Таким чином, політичний дискурс можна поділити на різні типи залежно від його мети, форми, мовця та функціональної сфери. Ці чинники дають змогу виокремити відповідний жанр для кожного з них. У політичному дискурсі до специфічних для цього типу жанрів належать презентаційно-образний, інформативний, ритуальний, агоністичний, аргументативний та підбурювальний.

Політичний дискурс - це публічні виступи політиків, заяви політичних оглядачів і коментаторів, публікації в ЗМІ та матеріали в спеціалізованих виданнях, присвячені різним політичним питанням, це дискурс політиків. Він є політичним, якщо формується в контексті функціонування політичних інституцій (засідань уряду, парламенту, партійних з'їздів тощо) і є супутнім політичній дії у відповідній інституційній атмосфері [3].

1.2. Лінгвістичні особливості політичних промов та заяв

В останні роки спостерігається помітне зростання лінгвістичних досліджень, зосереджених на дискурсі, який розглядається як багатовимірне явище, що охоплює комунікативно-функціональні аспекти взаємодії учасників.

Політичний дискурс є предметом лінгвокультурологічних досліджень і розглядається лінгвістами як “вторинна мовна підсистема”, що має функціональне, лексичне та комунікативне значення. Політичний дискурс являє собою практично весь комплекс взаємовідносин між політичним діячем та суспільством. На думку Романюк А.Б. та Заяць А.В., “основними функціями політичного дискурсу є: маніпулятивна; функція переконання; інформативна; аргументативна; створення переконливої картини кращого майбутнього” [24, с.202].

Для досягнення тієї чи іншої політичної мети можуть використовуватися як конкретні слова, так і конкретні синтаксичні структури. Неправильно вважати, що синтаксис, а не лексика відображає особливості політичної комунікації. Бо синтаксичні структури, як форма вираження актуального змісту, відіграють важливу роль у демонстрації впливу.

Структура політичного дискурсу ґрунтується на таких елементах: мета, учасники, тема, мовні засоби, глобальний контекст.

Мова політичного дискурсу вирізняється низкою специфічних рис, які роблять її інструментом впливу та маніпулювання:

- Емоційно забарвлена лексика: використовується щоб викликати у аудиторії страх, гнів, гордість чи патріотизм.
- Метафори та символи: задля створення образів та асоціацій, які роблять політичні ідеї більш зрозумілими та привабливими.
- Риторичні прийоми: використання анафори, епіфори, протиставлення, паралелізму тощо підкреслює ключові моменти, посилює емоційний вплив та допомагає запам'ятовуваності меседжу.
- Маніпулятивні мовні прийоми: використання евфемізмів, дисфемізмів, канцеляризмів тощо задля приховування справжніх цілей, введення аудиторії в оману або виправдання певних дій.

Останні десятиліття можна спостерігати широке використання саме евфемізмів. Це явище зумовлене боротьбою активістів з дискримінацією. Саме тому і виникло явище політичної коректності.

Політкоректність означає бути ввічливим, брати до уваги упередження, приховані в мові та культурі, і прагнути їх подолати. Вивчення цього явища пов'язане з лінгвістичними аспектами інформаційної діяльності.

В. Великорода у тлумаченні евфемізму звертає увагу передусім на психологічний аспект і зазначає, що «евфемізми – це одиниці вторинної номінації з відносно позитивною конотацією, що використовуються для заміни прямих найменувань, вживання яких з соціально чи психологічно зумовлених причин вважається небажаним». Вони вживаються з метою уникнути прямого найменування всього, що може негативно вплинути на адресата, або задля маскуванню певних фактів дійсності [4, с. 19].

Окрім евфемізмів, у політичному дискурсі часто з'являються дифемістичні конструкції. Мета евфемізмів — спотворити або приховати справжню природу референта, тоді як дисфемізм нічого не приховує, але виражає негативне ставлення автора до референта в його початковій формі.

Основна роль політичного дискурсу полягає в тому, щоб «нести» соціальне послання, згладжувати гострі кути, запобігати конфліктам у суспільстві, а також впроваджувати інновації та дозволяти обмінюватися думками.

Наприклад, “*C'est dans votre intérêt*” - це твердження ми часто чуємо в першій частині промови, що перекладається «Це у ваших інтересах». Це старомодний спосіб звільнити аудиторію від необхідності думати над повідомленням, яке за замовчуванням має бути вигідним для неї. Політичні промови вимагають майстерності риторики, але вони також вимагають здатності «відчувати» і адаптуватися до контексту.

1.3. Стратегії та методи перекладу політичного дискурсу

Переклад політичного дискурсу - це не просто лінгвістичне завдання, а складний процес, що вимагає глибокого розуміння політичного контексту,

культурних особливостей і прагматичних цілей тексту. Для професійного перекладу політичного дискурсу необхідне дотримання чітких вимог: точність, валідність, культурна компетентність, прагматична спрямованість, стилістична узгодженість.

Важливою і необхідною частиною процесу перекладу є тактика перекладу, тобто спосіб використання конкретних мовних засобів для досягнення мети перекладу. Тактика перекладу залежить від жанру, стилю та складності тексту. Тому ми розрізняємо стратегії перекладу і тактики перекладу загалом і по частинах. Стратегії перекладу допомагають визначити загальну мету та напрям перекладу, а тактики перекладу надають перекладачеві конкретні засоби для досягнення цієї мети.

Щоб відповідати вищевказаним вимогам, професійний перекладач використовує комплексний підхід, що включає глибоке знання мови, розуміння політичного контексту, знання культури, використання стратегій і методів перекладу, використання спеціалізованих інструментів, дотримання етичних норм, дотримуватися конфіденційності.

Перекладацькі стратегії - це процедури вирішення перекладацьких завдань. Вони охоплюють період від усвідомлення перекладацької проблеми до її вирішення або усвідомлення її нерозв'язності суб'єктом у певний момент. Вони складаються з тих мінімальних кроків вирішення проблеми, які описані вище.

Стратегії перекладу реалізуються через тактики (перекладацькі дії для вирішення завдання в рамках обраної стратегії), тактики - через перекладацькі операції (використання прийомів перекладу під час пошуку перекладацьких еквівалентів). Окремо розглядаються способи відтворення, пов'язані з відмінностями в будові двох мов, як способи реалізації тієї чи іншої тактики перекладу.

Корисним методом відтворення є порівняльний аналіз як політичних, так і мовних систем. Використання методів порівняльного політичного аналізу важливе не тільки для розуміння функціонування політичних систем, а й для правильного сприйняття тексту цільовою культурною групою.

Під час перекладу політичних текстів перекладачі завжди беруть до уваги той факт, що такі тексти відображають національні цінності, мовні та культурні особливості та загальну політичну ситуацію в країні походження.

Н. Мандельбліт вважає, що “головна причина труднощів перекладу полягає у невідповідності між «метафоричною проекцією» у мові оригіналу і мові перекладу” [41, с. 485].

Неологізми, ідіоми, реалії, історизми, алюзії та метафори - ось лише деякі моменти, що істотно ускладнюють процес відтворення політичних текстів. Як правило, під час перекладу неологізмів перевагу віддають калькуванню, транскодуванню (транскрипції та транслітерації) і описовому перекладу. Описовий переклад зазвичай використовується для перекладу реалій. Транскодування та калькування також можливо зустріти, але цей вибір часто потребує коментарів перекладача. Під час перекладу алюзій перекладачі вдаються до повного або хоча б часткового еквіваленту. Можна також зустріти прийом генералізації.

Метафора є прийомом, який часто можна зустріти у політичному контексті. Важливість вираження метафори полягає в тому, що вона передає систему образів, манеру письма автора та культуру, до якої він належить. Для перекладу метафор використовують такі трансформації:

- Буквальний переклад метафори зі збереженням образу;
- Переклад із застосуванням мовних змін (опущення або додавання, уточнення тощо);
- Реметафоризація;
- Деметафоризація.

Таким чином, саме на прикладі перекладу метафоричних конструкцій можемо зробити висновок, що у процесі політичного перекладу використовують такі перекладацькі методи та стратегії: калькування; методи вилучення та додавання лексичних одиниць; диференціація, генералізація, конкретизація, реметафоризація та деметафоризація; а також інші перекладацькі трансформації на лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.

1.4. Проблеми перекладу політичного дискурсу

Переклад політичного дискурсу – це складне і відповідальне завдання, яке потребує високого рівня кваліфікації та досвіду. Як вже зазначалось раніше, професійні перекладачі орієнтуються у політичній ситуації обох країн, їх культурних особливостях, національних цінностях. Часто неправильний переклад може не лише образити когось, а й підірвати інтереси країни, мова якої відтворюється. Це все можливо лише через те, що переклад політичного дискурсу - це надзвичайно відповідальна справа.

Існує безліч мовних засобів, які ускладнюють процес перекладу. Однак, особливою проблемою саме політичного дискурсу можна назвати переклад канцеляризмів, топонімів, історизмів, численних термінологічних одиниць, ідіом, фразеологізмів, а інколи й навіть просторіч та аргі [14].

Всі ці лексичні особливості складно піддаються перекладу. Фахівці точно обирають стратегію та метод перекладу для повного відтворення образності та стилістичного значення.

Переклад метафор у політичних текстах також часто є викликом для перекладачів. Це пов'язано з тим, що в мові перекладу не завжди існує прямий еквівалент або відповідна метафора.

Також, з огляду на культурні відмінності, дуже важко мати справу з метафорами, які містять іронію. У таких випадках необхідно зберегти образність і передати іронічні конотації так, щоб суть іронії була зрозуміла цільовому читачеві.

Серед стилістичних труднощів перекладу можна виділити відтворення пропаганди та маніпулювання, емоційності, іноді сарказму. Ця проблема постає через те, що іноді, навіть аудиторія, не може розпізнати ці прийоми, що використовуються політиками, а перекладач їх відчуває та відтворює з максимальною точністю. Саме тому важливо знати історичне минуле обох країн, їх культуру спадщину та, звісно ж, сучасні тенденції мовлення.

Якщо говорити про письмовий переклад політичних текстів можна виокремити одну проблему, що об'єднує більшість видів перекладу - це обсяг тексту та брак часу на його опрацювання.

Використання стилістичних і риторичних фігур дає змогу мовцям чітко висловлювати свої думки, підкреслювати головні моменти свого повідомлення та зосереджувати увагу адресата на темі. Вони також допомагають краще розкрити емоційний стан мовця, особливо в письмовій комунікації.

Мета політика в політичній промові - привернути увагу аудиторії, переконати, заохотити. Для цього в промовах часто використовуються стилістично важливі словоформи, такі як неологізми, евфемізми, метафори, запозичення тощо.

Політичний дискурс може мати різний рівень формальності, залежно від контексту. Максимальний рівень формальності застосовується у різних видах документів. Тут немає місця для емоційно-забарвленої лексики тощо. Трохи нижчий рівень використовують у політичних промовах, конференціях тощо. В таких випадках зустрічаються інколи тропи, але з певною метою (маніпулювання, переконання, пропагування). У передвиборчому ж дискурсі рівень формальності є низьким, оскільки єдина мета мовця є донести повідомлення до широкого загалу людей та переконати їх віддавати свій голос за певну кандидатуру. Їм важливо охопити всі шари населення, тому і використовується більше просторіч, аргументів тощо.

Політичні промови також часто емоційно забарвлені, адже їх мета – впливати на аудиторію. Перекладачі передають емоційну складову оригіналу, використовуючи відповідні лексичні засоби та стилістичні прийоми в українській мові.

Останнім часом набувають поширення реалії, які пов'язані із всесвітньою боротьбою з тероризмом. При перекладі суспільно-політичних реалій використовуються такі способи перекладу, як транскрипція, транслітерація, калькування, уподібнення, дескриптивний перифраз [9, с. 93].

Надзвичайно важливим є аспект перекладу пропаганди та маніпуляцій. Політики використовують ці прийоми майстерно, щоб аудиторія не розпізнала жодного впливу на їх думку. Перекладачі намагаються бути обережними, щоб не посилювати пропагандистський вплив або спотворювати інформацію при перекладі.

Іншою відмінною лексичною рисою перекладу політичного контексту є переклад термінів. Якщо більшість термінів французької мови можуть не викликати ніяких труднощів, оскільки саме французька мова багата на одно- та двоскладові слова, то є низка слів, через які можуть поставити питання.

Багато слів у французькій мові є запозиченими саме з латини та давньогрецької мови. У сучасності слова запозичуються з англійської мов. Зазвичай, з ними не виникає проблем, оскільки більшість таких запозичень є співзвучними з українською мовою.

“Оскільки французька мова завжди прагнула до ясності, чіткості і прозорості, численні французькі терміни (і такі, що залишилися без змін в тому числі), часто не мають відповідників в інших мовах, що, безумовно, утруднює процес перекладу” [28, с. 400]:

- pretium doloris – (юр.) відшкодування моральних збитків;
- fortage – (юр.) компенсація власнику ділянки за експлуатацію кам’яного кар’єру;
- reincarcération – (юр.) ув’язнення після умовно-дострокового звільнення;
- désistement – зняття своєї кандидатури на виборах;
- rapachage – дозвіл виборцю голосувати за кандидатів з різних списків” [28, с.400].

Також однією з основних характеристик терміну є його однозначність. Однак, французька мова часто порушує цю термінологічну вимогу та існує велика кількість багатозначних термінів, що належать до різних галузей. Наприклад, слово “*fraction*” у математиці перекладається як “дріб”, у політичному дискурсі як “фракція”, а у військовому контексті - “підрозділ”.

Висновки до 1 розділу

У сучасному світі політичний дискурс відіграє важливу роль у формуванні суспільної думки, впливі на політичні рішення та легітимізації влади. Він постає як цілеспрямована мовна діяльність, що використовується політичними діячами для досягнення своїх цілей.

Політичний дискурс має складну багаторівневу структуру, яка поєднує вербальні та невербальні компоненти. До вербальних компонентів належать усні та письмові тексти, які використовуються для комунікації політичних ідей та програм. Невербальні компоненти включають міміку, жести, інтонацію голосу, візуальні образи та інші засоби, які допомагають передати емоції, наміри та ставлення політичних діячів.

Політичний дискурс існує як особливий компонент надзвичайно широкого та складного поняття дискурсу та має свої диференціальні характеристики, такі як боротьба за владу, вплив національної історії та ідеологічних засад, наявність соціального походження, особливе використання мови тощо.

Політичний дискурс виконує низку важливих функцій в суспільстві: інформування, переконання, мобілізація, легітимізація влади.

Політичним текстам притаманні певні лінгвістичні особливості, які відрізняють їх від інших жанрів мови. А його відтворення є складним та багатогранним процесом. Існує декілька стратегій перекладу політичних текстів, які використовуються перекладачами залежно від специфіки тексту та його аудиторії: дослівний переклад, адаптивний переклад та комунікативний переклад.

Переклад політичного дискурсу пов'язаний з низкою проблем, які виникають через складність цього виду тексту. До таких проблем належать: неперекладність, ідеологічна заангажованість, маніпулятивність, пропаганда.

Огляд наукових теоретичних джерел дозволив окреслити поняття «політичного дискурсу», описати його основні функції, та запропонувати власну класифікацію політичних текстів за сферою функціонування, метою, типом мовця та каналом комунікації.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

2.1. Заяви та промови на тематику міжнародної безпеки

У сучасному світі, що характеризується швидкими змінами, глобалізацією та взаємозалежністю держав, питання міжнародної безпеки набувають особливої актуальності. Загрози тероризму, збройних конфліктів, кібератак, екологічних катастроф та інших дестабілізуючих факторів вимагають від світової спільноти консолідованих зусиль та ефективної комунікації. У цьому контексті заяви та промови лідерів держав, дипломатів та представників міжнародних організацій на тематику міжнародної безпеки відіграють ключову роль у формуванні міжнародної політики, забезпеченні стабільності та запобіганні цих конфліктів.

Ці тексти не лише інформують про позицію та наміри сторін, а й впливають на громадську думку, формують міжнародний дискурс та сприяють виробленню спільних рішень. Вони є інструментом дипломатії, засобом попередження та врегулювання криз, а також платформою для обговорення глобальних викликів та пошуку шляхів їх подолання.

Однак, заяви та промови на тематику міжнародної безпеки мають свою специфіку, яка вимагає особливого підходу до їх перекладу. Політична чутливість, термінологічна складність, необхідність точного передання змісту та збереження оригінального стилю – це лише деякі з викликів, з якими стикаються перекладачі під час роботи з текстами такого типу.

Заяви з тематики міжнародної безпеки становлять 16,12% від усього проаналізованого ілюстративного матеріалу. Структура цих текстів однакова: вступ з коротким описом новини та основна частина цієї новини з деталями та висновком з висловленням позиції Франції.

Класифікація, яку ми запропонували в першому розділі, визначає заяви на тему міжнародної безпеки як інституційні (за сферою функціонування), інформаційні (за метою), офіційні (за типом мовця) та письмові (за каналом комунікації).

Зазвичай будь-які інформаційні заяви не багаті на тропи, але в саме тих, що стосуються міжнародної безпеки, можна виділити декілька прикладів метафор:

“La France renouvelle son soutien à la Cour, organe judiciaire principal des Nations unies, qui est l’un des piliers d’un ordre international fondé sur des règles de droit” [іл. 60].

“Франція відновлює свою підтримку Суду, головного судового органу ООН, який є одним із стовнів міжнародного порядку, заснованого на нормах права” [іл. 24].

У наведеному прикладі метафора *“la Cour – l’un des piliers d’un ordre international”* – *“Суд – один із стовнів міжнародного порядку”* підкреслює важливість міжнародних інституцій та норм права для підтримки стабільності та миру у світі. Вона була відтворена за допомогою прямого перекладу зі збереженням образності.

“Cette réunion sera l’occasion de ... déployer tous les efforts possibles pour empêcher un embrasement régional, et l’importance de dessiner un horizon politique fondé sur la perspective de deux Etats” [іл. 37].

“Ця зустріч стане можливістю ... докласти всіх можливих зусиль, щоб запобігти регіональній пожежі, а також важливість окреслення політичного горизонту, заснованого на перспективі двох держав” [іл. 31].

Дана ілюстрація містить метафору *“un embrasement régional”* – *“регіональна пожежа”* створює яскравий образ ескалації конфлікту, що може охопити сусідні країни та призвести до катастрофічних наслідків. Конструкція *“un horizon politique”* – *“політичний горизонт”* надає оптимістичного відтінку, вказуючи на можливість досягнення мирного та стабільного майбутнього. Переклад був зроблений за допомогою стратегії прямого перекладу зі збереженням образу, оскільки дані метафоричні конструкції мають аналогічне метафоричне значення в українській мові.

“Catherine Colonna participera à plusieurs rendez-vous autour des défis globaux auxquels le monde est confronté ... en particulier face aux risques que les”

“Катрін Колонна візьме участь у низці зустрічей, які будуть присвячені глобальним завданням, що стоять перед світом ... зокрема”

attaques russes contre la sécurité alimentaire mondiale font peser sur les pays les plus fragiles” [іл. 32]. *російських ударів по глобальній продовольчій безпеці*” [іл. 1].

Використання метафори “*російські удари по глобальній продовольчій безпеці*” дозволяє підкреслити негативний вплив дій однієї країни на світову спільноту та важливість міжнародної співпраці для вирішення глобальних проблем. Тут використана стратегія буквального перекладу для відтворення.

“Au moment du bilan à mi-parcours des Objectifs de développement durable, la Ministre rappellera la voie tracée par le sommet de Paris pour un nouveau pacte financier mondial des 22 et 23 juin dernier” [іл. 32]. *“Під час проведення середньострокового огляду досягнення цілей у сфері сталого розвитку міністр нагадає траєкторію, задану 22-23 червня ц.р. на Паризькому саміті щодо нового глобального фінансового пакту”* [іл. 1].

Метафора “*voie tracée*” (досл. прокладений шлях) використана для того, щоб надати абстрактному поняттю (результатам саміту) більш конкретного та зрозумілого образу. Вона створює асоціацію з рухом вперед, цілеспрямованістю та прогресом. Перекладач вдався до синонімічного перекладу.

Використання метафоричних конструкцій авторами заяв відіграє важливу роль передачі складних, абстрактних ідей більш зрозумілою та емоційно забарвленою мовою. Вони роблять політичну комунікацію доступнішою для широкої аудиторії, допомагаючи людям краще усвідомити важливість та актуальність проблем безпеки.

Метонімія, як троп, що замінює пряме найменування предмета або явища назвою іншого, пов'язаного з ним за суміжністю, активно використовується в проаналізованих текстах для досягнення більшої виразності та лаконічності. Наприклад:

“La France condamne fermement ces manœuvres informationnelles hostiles. Nous rappelons par ailleurs qu’aucune жодні спроби маніпулювання не

tentative de manipulation ne détournera la France du soutien qu'elle apporte à l'Ukraine face à la guerre d'agression russe" [іл. 38]. змусять її припинити підтримку України в умовах російської агресивної війни" [іл. 7].

"Comme l'a annoncé le Ministre de l'Europe et des Affaires étrangères aux côtés de ses homologues allemand et polonais, la France va renforcer les coopérations avec ses partenaires du Triangle de Weimar et plus généralement au sein de l'Union européenne" [іл. 38]. "Як заявив Міністр Європи і закордонних справ спільно зі своїми німецькою та польським колегами, Франція зміцнюватиме співпрацю з партнерами по Веймарському трикутнику і в ширшому плані – в рамках Європейського союзу" [іл. 7].

"Pour protéger les citoyens français comme européens, nous continuerons à démasquer les manœuvres informationnelles d'où qu'elles viennent et poursuivrons nos efforts pour mettre en échec les tentatives de manipulation d'origine russe" [іл. 38]. "Захищаючи своїх громадян та громадян інших європейських країн, Франція і далі викриватиме інформаційні маневри, звідки б вони не виходили, і продовжить свої зусилля щодо протидії російським спробам маніпулювання" [іл. 7].

"Une fois de plus, la Cour relève que la Russie se place en violation de ses obligations internationales" [іл. 60]. "Суд знову зазначає, що Росія порушує свої міжнародні зобов'язання" [іл. 24].

"La France relève que la Cour constate que la Russie a violé ses obligations au titre de ces Conventions" [іл. 60]. "Франція зазначає, що Суд вважає, що Росія порушила свої зобов'язання за цими Конвенціями" [іл. 24].

Це лише декілька прикладів широкого використання метонімії, як стилістичного прийому, в заявах щодо міжнародної безпеки. Застосування метонімії є характерним для офіційно-ділового стилю, де важлива точність і лаконічність формулювань. Це дозволяє уникнути зайвих слів та зробити текст більш зрозумілим та інформативним для цільової аудиторії. Переклад цього тропу виконується буквально, оскільки він також є характерним і для українських політичних текстів.

Тема міжнародної безпеки, що піднімається у проаналізованих заявах, не передбачає явного використання дисфемізмів. Хоча деякі вирази, такі як *"une*

campagne de manipulation de l'information” [іл. 38] – “кампанією з маніпулювання інформацією” [іл. 7], можуть мати негативне забарвлення, вони все ж таки є досить нейтральними та описовими.

Евфемізми ж є більш частим явищем в інформаційних заявах на тему міжнародної безпеки. Наприклад:

“La France condamne fermement ces manœuvres informationnelles hostiles” “Франція рішуче засуджує ці **ворожі інформаційні маневри...**” [іл. 7]. [іл. 38].

У наведеному реченні автор використовує конструкцію *“manœuvres informationnelles hostiles”* (“ворожі інформаційні маневри”) замість більш прямого слова *“атаки”* або *“втручання”* для дотримання дипломатичного стилю. Перекладач використав прямий переклад, що в цьому випадку допоміг зберегти тональність та витриманість стилю.

“Ingérences numériques étrangères – Détection par la France d'un réseau russe de propagande” [іл. 38]. *“Іноземне втручання у цифровій сфері – Виявлення Францією російської мережі пропаганди”* [іл. 7].

Другий приклад використання явища евфемії у заявах щодо міжнародної безпеки – *“Ingérences numériques étrangères”* (“іноземне втручання у цифровій сфері”) – замінює більш прямі та негативно забарвлені слова *“кібератаки”* або *“цифрова агресія”*. Переклад було виконано за допомогою прийому додавання (слова *“сфері”*).

Іншою відмінною рисою заяв щодо міжнародної безпеки є використання термінологічних одиниць не лише з політичної сфери, а й інших: політичні та дипломатичні: *“le droit international humanitaire”* – “міжнародне гуманітарне право”, *“garanties de sécurité”* – “гарантії безпеки”, *“droit international”* – “міжнародне право”, *“l'intégrité territoriale”* – “територіальну цілісність”, *“la sécurité alimentaire”* – “продовольча безпека”, *“la relation bilatérale”* – “двосторонні відносини”, *“crises internationales de sécurité”* – “міжнародні безпекові кризи”, *“sécurité nucléaire”* – “ядерної безпеки”, *“la paix et la sécurité internationales”* – “міжнародного миру та безпеки”, *“l'intégration régionale”* –

“регіональної інтеграції”, “*la défense des droits de l’Homme*” – “захисту прав людини”, “*diplomatie féministes*” – “феміністській дипломатії”, “*coup d’Etat*” – “державного перевороту”, “*l’ordre constitutionnel*” – “конституційний порядок”, “*autorité légitime*” – “законної влади”; військові: “*actions terroristes*” – “терористичних дій”, “*défense*” – “самооборони”; з галузі інформаційних технологій: “*réseau de propagande*” – “мережі пропаганди”, “*portails d’information numériques*” – “інтернет-порталів”, “*les plateformes numériques*” – “цифрових платформах”, “*l’automatisation*” – “автоматизація процесу”, “*l’optimisation du référencement*” – “пошукова оптимізація”.

Переклад наведених термінологічних одиниць було зроблено шляхом підбору українського еквіваленту.

Канцеляризми надають текстам офіційного та формального характеру, що є типовим для документів та заяв, пов'язаних з міжнародною безпекою: “*a pris note de*” – “взяла до відома”, “*constate*” – “зазначає”, “*rappelle*” – “нагадує”, “*renouvelle son soutien*” – “відновлює свою підтримку”, “*appellera à maintenir*” – “закликатиме до продовження”, “*aura un échange*” – “матиме обміни думками”, “*réitérera notre appel*” – “повторить наш заклик”, “*a réaffirmé*” – “підтвердив”, “*à la demande de*” – “за дорученням”, “*présentera les enjeux*” – “надасть завдання”, “*continuera d’agir*” – “продовжить вести діяльність”, “*seront également au cœur*” – “займатимуть центральне місце” тощо. Для відтворення цих мовних одиниць, перекладач використав техніки лексичної та граматичної заміни та додавання для кращого розуміння тексту українським читачем.

Серед онімів у заявах про міжнародну безпеку можна виділити наступні групи: власні імена міжнародних політичних діячів “*Stéphane Séjourné*” (“Стефан Сежурне”), “*Catherine Colonna*” (“Катрін Колонна”), “*Aurélien Rousseau*” (“Орельєн Руссо”), “*Agnès Pannier-Rupacher*” (“Аньєс Панньє-Рюнаше”), “*Hervé Berville*” (“Ерве Бервіль”), “*Chrysoula Zacharopoulou*” (“Хрісула Захаропулі”), “*Sarah El Haïry*” (“Сара Ель Айрі”), “*Dmytro Kuleba*” (“Дмитро Кулеба”), “*Yoko Kamikawa*” (“Йоко Камікава”), “*Rafael Grossi*”

(“Рафаель Гросси”), “Charles Michel” (“Шарль Мішель”), “Pedro Sanchez” (“Педро Санчес”); топоніми: “France” (“Франція”), “Ukraine” (“Україна”), “Russie” (“Росія”), “Crimée” (“Крим”), “Japon” (“Японія”), “Токуо” (“Токіо”), “Israël” (“Ізраїль”), “Gaza” (“Газа”), “Emirats arabes unis” (“Об’єднані Арабські Емірати”), “Qatar” (“Катар”), “Allemagne” (“Німеччина”), “Pologne” (“Польща”), “Tolède” (“Тоledo”), “Niger” (“Нігер”), “Irak” (“Ірак”), “Moyen-Orient” (“Близький Схід”), “Soudan” (“Судан”), “Nice” (“Ніцца”), “Costa Rica” (“Коста-Рика”), “Zaporijjia” (“Запоріжжя”); назви організацій, подій та документів: “G7” (“Група семи”), “Nations unies” (“Організація Об’єднаних Націй”), “Cour internationale de Justice” (“Міжнародний суд ООН”), “Assemblée générale des Nations unies” (“Генеральна Асамблея Організації Об’єднаних Націй”), “Conseil de sécurité” (“Рада Безпеки”), “Triangle de Weimar” (“Веймарський трикутник”), “ECOWAS” (“CEDEAO”), “Agence internationale de l’énergie atomique (AIEA)” (“Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ)”), “Conférence des Nations unies sur l’océan” (“Конференція ООН з океану”), “Pacte de Paris pour les peuples et la planète” (“Паризький пакт на користь народів і планети”), “traité BBNJ” (Угода про збереження та сталє використання морського біологічного різноманіття за межами національної юрисдикції).

Власні імена були відтворені перекладачем за допомогою прийому транскодування. До кожного прикладу топонімів, перекладач підібрав повний український еквівалент. А назви організацій, подій та документів було перекладено за допомогою прямого перекладу (“Assemblée générale des Nations unies” (“Генеральна Асамблея Організації Об’єднаних Націй”), “Conseil de sécurité” (“Рада Безпеки”) тощо), українського еквіваленту (“G7” (“Група семи”)), описового перекладу (“traité BBNJ” (Угода про збереження та сталє використання морського біологічного різноманіття за межами національної юрисдикції)) та підбору запозичення з англійської мови (“ECOWAS” (“CEDEAO”)).

Промови на тему міжнародної безпеки є центром дипломатичної та політичної комунікації. Зі всього проаналізованого ілюстративного матеріалу, саме вона становлять найбільшу частку – 38,7%.

Такі промови є інституційними (за сферою функціонування), спонукальними (за метою), офіційними (за типом мовця) та усними (за каналом комунікації). Їх структура визначається такими елементами: вступ (звернення та подяка попередньому спікеру), основна частина (визначення проблеми, позиція Франції та аргументація), заклик до дії та висновок (повторення позиції Франції та подяка).

Оскільки цей тип текстів визначено як спонукальний, за метою висловлювання, у всіх них наявний заклик до дій, наприклад: заклик до підтримки України у визнанні її територіальної цілісності, заклик до засудження країна-членами ООН грубих порушень Росією та КНДР Резолюції РБ ООН, заклик до стабільного фінансування миротворчих операцій в Африці тощо.

Метафори використовуються промовах на тему міжнародної безпеки з кількох причин: для спрощення складних понять, підсилення емоційного впливу, створення яскравих образів, приховування справжніх намірів. Наприклад:

“Les Ukrainiens ont débuté l’année 2024 sous une pluie continue de plus de 500 missiles et de drones russes” [іл. 40]. *“Українці розпочали 2024 рік під безперервним дощем з понад 500 російських ракет і безпілотників”* [іл. 30].

Метафора “pluie continue” – “безперервний дощ” використана промовцем для підкреслення інтенсивності та масштабності російських ракетних та дронівих атак на Україну на початку 2024 року. Вона створює яскравий образ постійної загрози та небезпеки, з якою стикаються українці. У даному прикладі використана стратегія прямого перекладу зі збереженням образності.

“Enfin, nous réaffirmerons, comme nous l’avons fait avec l’Allemagne et la Pologne, notre détermination à lutter activement contre toutes les formes de désinformation, en bâtissant pour” *“Нарешті, ми підтвердимо, як уже підтвердили з Німеччиною і Польщею, нашу прихильність активній боротьбі з усіма формами дезінформації та майбутнього”*

l'avenir un bouclier démocratique pour "демократичного щита" для
l'Europe qui repose sur trois piliers : la Європи, заснованого на трьох
détection, le traitement et l'immunité" важливих елементах: виявленні,
 [іл. 56]. *очищенні та створенні імунітету"*
 [іл. 5].

Метафора “*bouclier démocratique*” – “*демократичний щит*” використана для того, щоб підкреслити захисну функцію заходів, спрямованих на боротьбу з дезінформацією. Вона створює асоціацію з міцністю, безпекою та обороною від зовнішніх загроз. Перекладач вирішив зберегти метафору “*демократичний щит*” у перекладі, оскільки вона є зрозумілою та виразною для української аудиторії. Крім того, вона добре передає емоційне забарвлення оригіналу та підкреслює важливість захисту демократичних цінностей.

“La construction européenne a débuté en “Європейське будівництво
1951 par la mise en place d'un marché почалося в 1951 році зі створенням
commun du charbon et de l'acier, secteurs спільного ринку вугілля та сталі,
stratégiques au cours des deux guerres стратегічних секторів під час двох
mondiales” [іл. 46]. світових воєн” [іл. 10].

Вираз “*construction européenne*” – “*європейське будівництво*” промовець використав для підкреслення складного та поступового процесу створення та розвитку Європейського Союзу. Прямий переклад зі збереження образності був використаний перекладачем у даному прикладі.

“C'est encore ce modèle que nous “Саме цю модель ми відстоюємо
défendons à travers la perspective через визнану європейську
européenne reconnue à l'Ukraine, перспективу України з часів
depuis la guerre d'agression déclenchée загарбницької війни, розв'язаної
par la Russie” [іл. 46]. Росією” [іл. 10].

У наведеному реченні метафора використана для того, щоб підкреслити важливість та цінність європейської моделі розвитку для України, особливо в контексті війни з Росією. Перекладач використав трансформацію опущення (слова “*reconnue*”).

“Qu’un membre de ce Conseil fasse de la faim une arme constitue une transgression de plus, après tant d’autres, du cadre moral dans lequel notre action devrait s’inscrire” [іл. 44]. *“Те, що член цієї Ради робить голод зброєю, є ще одним порушенням, після багатьох інших, моральних рамок, у яких повинні відбуватися наші дії”* [іл. 11].

У цьому реченні метафора “faire de la faim une arme” – “робити голод зброєю” використана для того, щоб підкреслити аморальність та жорстокість використання продовольства як інструменту тиску та шантажу в політичних цілях. Метафора перекладена дослівно, зберігаючи її емоційне забарвлення та силу викриття.

Подібно до заяв, промови на тему міжнародної безпеки мають в собі велику кількість метонімій, які використовуються для уникнення тавтологій та спрощення речення. Наприклад:

“À l’heure où la Russie lance des vagues multiples de missiles et de drones contre la population ukrainienne, nous resterons unis dans notre soutien à l’Ukraine” [іл. 34]. *“Поки Росія запускає ракети та безпілотники проти українського народу, ми будемо продовжувати підтримувати Україну спільними зусиллями”* [іл. 20].

“Dès le mois de mars 2022, la Cour internationale de justice avait clairement demandé à la Russie que son armée quitte, sans délai, le territoire de l’Ukraine” [іл. 39]. *“Ще в березні 2022 року Міжнародний суд ООН чітко попросив Росію негайно вивести свою армію з української території”* [іл. 22].

“France remercie le Royaume-Uni, l’Albanie et les États-Unis pour l’organisation de cette réunion” [іл. 13]. *“Франція дякує Сполученому Королівству, Албанії та Сполученим Штатам за організацію цієї зустрічі”* [іл. 40].

Переклад було виконано буквально у всіх прикладах, та з додатковою трансформацією в першому уривку, а саме транспозицією слова “soutien” – “підтримувати”.

Проаналізовані промови, що торкаються міжнародної безпеки, не багаті на використання ораторами евфемізмів та дисфемізмів. Промовці, в своїй більшості, схиляються до використання слів та виразів, які мають негативне

емоційне забарвлення, але все ж залишаються описовими:

“Le transfert de ces armes accroît les souffrances du peuple ukrainien, soutient la guerre d’agression de la Russie et porte atteinte au régime international de non-prolifération” [іл. 32].

“Передача цієї зброї посилює страждання українського народу, підтримує загарбницьку війну Росії та підриває міжнародний режим нерозповсюдження ядерної зброї” [іл. 20].

“Nous ne nous résoudrons jamais à ce que la Russie modifie le statut de régions ukrainiennes, que ce soit par des artifices pseudo-juridiques ou par la force, à travers la détention arbitraire, la torture, les déportations, la distribution massive et forcée de passeports russes, le “filtrage”, l’imposition du droit, des médias, du système éducatif, de la langue et de la monnaie russes” [іл. 48].

“Ми ніколи не дозволимо Росії змінити статус українських регіонів, чи то псевдоправовими хитрощами, чи силою, через свавільні затримання, тортури, депортації, масову та примусову роздачу російських паспортів, «фільтрацію», нав’язування російського законодавства, ЗМІ, систему освіти, мову і валюту” [іл. 15].

“Elle est responsable d’attaques indiscriminées contre des civils, d’attaques à grande échelle contre des infrastructures civiles, de torture, de violences sexuelles dont des viols, ainsi que de déportations et transferts forcés d’enfants” [іл. 42].

“Вона несе відповідальність за невибіркові напади на цивільних осіб, широкомасштабні напади на цивільну інфраструктуру, тортури, сексуальне насильство, включаючи звалтування, а також депортації та примусове переміщення дітей” [іл. 13].

Переклад таких конструкцій та речень здійснювався буквально, та саме у даних прикладах ця стратегія допомогла зберегти тон та емоційний характер промов.

Термінологія промов на тему міжнародної безпеки ділиться на такі ж категорії, як і в однойменних заявах, хоча використовується не так широко. Політичні промови часто є обмеженими в часі, тому важливо швидко донести ключові ідеї, тоді як інформаційні заяви можуть бути більш детальними. Приклади термінологічних одиниць з проаналізованих текстів: *“missiles balistiques”* – *“балістичних ракет”*, *“régime international de non-prolifération”* –

“міжнародний режим нерозповсюдження ядерної зброї”, “drones” – “безпілотники”, “légitimité” – “легітимності”, “annexion” – “анексії”, “référendums” – “референдумів”, “souveraineté” – “суверенітет”, “intégrité territoriale” – “територіальна цілісність”, “l’Etat de droit” – “верховенства права” тощо.

Кожну термінологічну одиницю перекладач відтворив за допомогою підбору повного українського еквіваленту.

Серед онімів у політичних промовах використовуються постійно власні імена інших політичних чи суспільних діячів: “Mme DiCarlo” – “пані ДіКарло”, “Nicolas de Rivière” – “Ніколя де Рів’єра”, “Jean-Noël Barrot” – “Жан-Ноеля Барро”, “Monsieur Khiari” – “пану Хіарі”, “Michelle Bachelet” – “Мішель Башеле”, “Thabo Mbeki” – “Табо Мбекі”, “docteure Echevarria” – “доктору Ечеварріа”. Всі ці приклади були відтворені українською мовою за допомогою транскодування.

Приклад широкого використання топонімів у текстах промов на тему міжнародної безпеки можна продемонструвати всього одним реченням:

“Le communiqué suivant est endossé par le Haut représentant de l’Union européenne pour les affaires étrangères et les ministres des Affaires étrangères des pays suivants : *Albanie, Andorre, Argentine, Australie, Autriche, Belgique, Bulgarie, Canada, Chypre, Croatie, Danie, Estonie, Finlande, France, Géorgie, Allemagne, Grèce, Guatemala, Irlande, Islande, Israël, Italie, Japon, Lettonie, Liechtenstein, Lituanie, Luxembourg, Malte, Moldavie, Monaco, Monténégro, Pays-Bas, Nouvelle-Zélande, Macédoine du Nord, Norvège, Palaos, Pologne, Portugal, République de Corée, Roumanie, Saint-Marin,* *звернення Високого представника Європейського Союзу, міністрів закордонних справ Албанії, Андорри, Аргентини, Австралії, Австрії, Республіки Кіпр, Чеської Республіки, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Гватемали, Ісландії, Ірландії, Ізраїлю, Ірану, Італії, Японії, Латвії, Ліхтенштейну, Литви, Люксембургу, Мальти, Молдови, Монако, Чорногорії, Нідерландів, Нової Зеландії, Північної Македонії, Норвегії, Палау, Польщі, Португалії, Республіки Корея, Румунії, Сан-*

Slovénie, Espagne, Suède, Ukraine, Марино, Словенії, Іспанії, Швеції, Royaume-Uni” [іл. 34].
України, Сполученого Королівства, Фінляндії, Франції, Японії та Державного секретаря Сполучених Штатів Америки” [іл. 20].

Всі топоніми у прикладі вище відтворені добром українського еквіваленту. Цікавим є відтворення посади Ентоні Блінкена (Державного секретаря США). В оригіналі французькою мовою його посада зазначена, як *“le ministre des Affaires etrangeres des Etats-Unis”*, коли в українському варіанті перекладач адаптував цей вираз для кращого розуміння аудиторії.

Останньою категорією онімів, які використовуються в промовах на тему міжнародної безпеки, є назви організацій, подій та документів: *“la Charte des Nations unies”* – *“Статуту ООН”*, *“la Commission européenne”* – *“Європейської комісії”*, *“la Cour pénale internationale”* – *“Міжнародний кримінальний суд”*, *“l’OTAN”* – *“НАТО”*, *“mécanisme de Moscou de l’Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe (OSCE)”* – *“Московського механізму Організації з безпеки та співробітництва в Європі”*. Ці приклади власних назв були перекладені українськими еквівалентами.

2.2. Промови та заяви щодо міжнародної підтримки України

Війна 2014 року в Україні перегорнула нову сторінку історії не тільки нашої країни, а й всього світу. Всі новини, засоби масової інформації говорили про так званий “конфлікт” чи “АТО”. Політична комунікація на міжнародному рівні щодо підтримки України тих часів характеризувалась неоднозначністю у висловленнях, використанням евфемізмів, що приховати серйозність ситуації.

Однак, 24 лютого 2022 року мова політичних текстів щодо міжнародної підтримки України змінилась назавжди. З моменту повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну світова спільнота висловила свою рішучу підтримку українському народу. Ця підтримка знайшла своє відображення у численних промовах та заявах лідерів країн світу, міжнародних організацій та громадських діячів.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року спричинило значні зміни в політичному мовленні на світовій арені. Ці зміни можна спостерігати в промовах голів держав, виступах та заявах міжнародних та урядових організацій тощо. Перш за все, зникла дипломатична стриманість. Лідери країн світу стали більш жорсткими та прямими у своїх висловлюваннях щодо Росії, чітко називаючи її дії агресією та злочином проти людяності. Також зросли обсяги військової риторики. З'явилася нова лексика, пов'язана з війною в Україні. Наприклад, вираз “бучанська різанина” стало символом жахливості російських злочинів.

З усіх проаналізованих текстів заяви на підтримку України складають 16,12%. Структура подібних текстів складається з короткого резюме та викладу основного тексту заяви. Наша класифікація визначає ці тексти як інституційні (за сферою функціонування), інформаційні (за метою), офіційні (за типом мовця) та письмові (за каналом комунікації).

Для чіткого силовлення непохитної позицій світової спільноти та зокрема Франції у заявах щодо підтримки України використовується ціла низка типових французьких конструкцій. Наприклад:

“*Face à l’agressivité croissante de la posture russe, en Ukraine et contre l’Europe, et face aux violations flagrantes des principes des Nations unies, la conférence a permis de réaffirmer la détermination collective et indéfectible à aider l’Ukraine à défendre son indépendance, sa souveraineté et son intégrité territoriale dans la durée*” [іл. 55].

“У світлі дедалі агресивнішої позиції Росії в Україні та щодо Європи, а також у світлі грубих порушень принципів Організації Об’єднаних Націй відеоконференція дала змогу підтвердити загальну незмінну рішучість допомагати Україні в захисті її незалежності, суверенітету і територіальної цілісності на довгостроковій основі” [іл. 21].

“*Plusieurs initiatives pour renforcer et élargir l’engagement partagé à soutenir l’Ukraine ont été étudiées de manière approfondie*” [іл. 55].

“Було детально розглянуто низку ініціатив зі зміцнення і розширення спільної прихильності наданню допомоги Україні” [іл. 21].

“Cet effort sera poursuivi pour soutenir le combat légitime de l’Ukraine pour sa liberté et son indépendance, dans le plein respect de la Charte des Nations unies” [іл. 55].

“Deux ans après le début de l’invasion de l’Ukraine, les participants ont réaffirmé leur unité ainsi que leur détermination à faire échec à la guerre d’agression menée par la Russie en Ukraine” [іл. 33].

“Elle a permis également aux dirigeants d’étudier les moyens disponibles pour répondre avec toujours plus de rapidité et d’efficacité aux besoins de l’Ukraine et de son peuple” [іл. 33].

“La France continuera donc à fournir à l’Ukraine le soutien nécessaire à sa légitime défense par le canal européen et à continuer à lui apporter également une aide militaire bilatérale, conformément aux engagements pris dans le cadre de l’accord de coopération en matière de sécurité signé par le Président de la République et le Président Zelensky le 16 février” [іл. 58].

“La France continuera de se tenir aux côtés de l’Ukraine, de manière déterminée et aussi longtemps qu’il le faudra, afin de lui permettre d’assurer la légitime défense de sa souveraineté et de son intégrité territoriale” [іл. 57].

“Comme la Ministre l’a rappelé, cette première est le signe du soutien résolu de

“Ці зусилля будуть продовжені, для того щоб підтримати законну боротьбу України за свободу і незалежність при повному дотриманні Статуту Організації Об’єднаних Націй” [іл. 21].

“Через два роки після початку вторгнення в Україну учасники підтвердили свою єдність і рішучість перемогти російську агресивну війну в Україні” [іл.8].

“Вона також надала лідерам можливість вивчити наявні засоби для більш швидкого та ефективного реагування на потреби України та її народу” [іл. 8].

“Тому Франція продовжуватиме надавати Україні необхідну підтримку для її законної оборони через європейські канали, а також продовжуватиме надавати двосторонню військову допомогу відповідно до зобов’язань, взятих в рамках угоди про співпрацю у сфері безпеки, підписаної Президентом Республіки та Президентом Зеленським 16 лютого” [іл. 26].

“Франція й надалі рішуче і так довго, як це буде необхідно, підтримуватиме Україну, щоб вона могла забезпечити законний захист свого суверенітету та територіальної цілісності” [іл. 23].

“Як нагадала міністр, це є ознакою рішучої підтримки Європейським

l'Union européenne à l'Ukraine” [іл. *Союзом України*” [іл. 4]. 62].

“Comme l'Union européenne s'y est engagée lors du Conseil européen des 29-30 juin 2023 et dans la déclaration du 12 juillet 2023, ce soutien est ancré dans le long terme” [іл. 62].

“Оскільки Європейський Союз заявив про свою підтримку під час Європейської ради 29-30 червня 2023 року та в декларації 12 липня 2023 року ця підтримка закріплена в довгостроковій перспективі” [іл. 4].

“Mme Catherine Colonna appellera à avancer dans la mise en place d'un soutien européen aux réformes et à la reconstruction de l'Ukraine soutenant la perspective d'adhésion de l'Ukraine à l'Union européenne” [іл. 62].

“Пані Катрін Колонна закликає просунутися у створенні європейської підтримки реформ та реконструкції України на підтримку вступу України до Європейського Союзу” [іл. 4].

“Les ministres évoqueront le soutien des partenaires mondiaux alors que la Russie continue de faire de la sécurité alimentaire une arme politique” [іл. 62].

“Міністри обговорять підтримку глобальних партнерів, тоді як Росія продовжує робити продовольчу безпеку політичною зброєю” [іл. 4].

Лексика, використана в цих уривках, відображає потужну та багатогранну міжнародну підтримку України, яка включає політичну, військову, економічну та гуманітарну допомогу, спрямовану на захист суверенітету України, припинення російської агресії та відновлення України. Виділені фрази - це типові французькі конструкції для підкреслення будь-якої підтримки у політичних заявах. При їх відтворенні перекладач використав прийом прямого перекладу з певними перекладацькими трансформаціями.

У першому уривку вираз *“dans la durée”* став *“на довгостроковій основі”* в українській мові, через, використаний перекладачем, прийом додавання. У другому реченні *“pour renforcer et élargir”* – *“зміцнення і розширення”* був використаний прийом транспозиції (граматична заміна однієї частини мови іншою в перекладі без зміни значення). У четвертому уривку *“leur unité ainsi que leur détermination”* – *“свою єдність і рішучість”* перекладач вдався до прийому опущення для більш природного звучання в українській мові. У наступному

прикладі “*pour répondre avec toujours plus de rapidité et d’efficacité*” – “для більш швидкого та ефективного реагування” було перекладено цілим комплексом трансформацій: транспозиція слів “*rapidité*” – “швидкого” та “*efficacité*” – “ефективного”, перестановка, контекстуальна заміна слова “*répondre*” – “реагування” та опущення слова “*toujours*”. Далі зустрічається типовий вираз “*dans le long terme*” – “в довгостроковій перспективі”, який було відтворено за допомогою прийому додавання. Всі інші уривки було перекладено шляхом буквального перекладу.

Проаналізовані заяви на міжнародну підтримку України характеризуються досить невеликою кількістю використаних евфемізмів та дисфемізмів, але можна виділити декілька прикладів: евфемізми “*aux violations flagrantes des principes des Nations unies*” – “грубих порушень принципів Організації Об’єднаних Націй”, “*violation du droit international*” – “порушенням міжнародного права” використано автором для уникнення тавтології виразу “військові злочини”; “*la profonde déstabilisation*” – “глибокої дестабілізації”; “*l’attaque aérienne*” – “повітряні атаки” замість “обстріли” чи “бомбардування”. Переклад цих виразів є прямим. Дисфемістичні конструкції: “*la guerre d’agression menée par la Russie*” – “російську агресивну війну”, “*uniquement de viser des objectifs civils*” – “Росія цинічно продовжує атакувати цивільні об’єкти”, “*la violence sans bornes de la Russie*” – “безмежне насильство Росії” було використано для підкреслення жорстокості дій Російської Федерації та перекладено дослівно.

Серед художніх засобів у заявах на тему міжнародної підтримки України зустрічаються метафори: “*la Russie continue de faire de la sécurité alimentaire une arme politique*” [іл. 63] – “Росія продовжує робити продовольчу безпеку політичною зброєю” [іл. 4], які відтворені прямим перекладом зі збереженням образності; порівняння: “*Il s’agit de la plus importante attaque aérienne déclenchée par la Russie depuis le début de son agression*” [іл. 57] – “Це найбільша повітряна атака Росії з початку її агресії” [іл. 23], що перекладено контекстуальною заміною; та повтори: “*le soutien à l’Ukraine*” – “допомагати Україні”, “*soutien à*

l'Ukraine” – “підтримку України”, “*ses soutiens*” – “її прихильників”, що були відтворені за допомогою контекстуальних синонімів.

Заяви щодо міжнародної підтримки України передбачають використання великої кількості термінів, а саме: “*conférence*” – “конференції”; “*indépendance*” – “незалежності”; “*souveraineté*” – “суверенітету”; “*intégrité territoriale*” – “територіальної цілісності”; “*déstabilisation*” – “дестабілізації”; “*consensus*” – “консенсус”; “*l'économie de guerre*” – “воєнної економіки”; “*les systèmes de défense sol-air*” – “систем протиповітряної оборони”; “*munitions*” – “боєприпасів”; “*droit international*” – “міжнародного права”; “*infrastructures énergétiques*” – “енергетичній інфраструктурі”; “*la justice internationale*” – “міжнародним правосуддям”; “*reconstruction*” – “реконструкції”; “*le biais de drones*” – “безпілотниками”; “*crimes de guerre*” – “воєнними злочинами”; “*réformes*” – “реформ”. Всі ці одиниці були влучно відтворенні перекладачем в рамках офіційно-ділового стилю.

Використання онімів – це ще одна характеристика політичних заяв щодо міжнародної підтримки України. У проаналізованих текстах зустрічаються власні імена політичних діячів: “*M. Stéphane Séjourné*” – “Стефан Сежурне”, “*M. Sébastien Lecornu*” – “Себастьян Лекорню”, “*Emmanuel Macron*” – “Еммануель Макрон”, “*Zelensky*” – “Зеленський”, “*Mme Catherine Colonna*” – “Катрін Колонна”, “*M. Dmytro Kouleba*” – “Дмитром Кулебой”; назви міжнародних організацій: “*l'OTAN*” – “НАТО”, “*l'Union européenne*” – “Європейського союзу”, “*des Nations unies*” – “Організації Об'єднаних Націй”, “*Conseil européen*” – “Європейської Ради”; назва документу: “*la Charte des Nations unies*” – “Статуту Організації Об'єднаних Націй”; топоніми: “*l'Europe*” – “Європи”, “*l'Ukraine*” – “України”, “*Paris*” – “Парижі”, “*la Russie*” – “Росії”, “*la Moldavie*” – “Молдови”, “*la Biélorussie*” – “Білоруссю”, “*Tchernihiv*” – “Чернігові”, “*La France*” – “Франція”, “*Lugano*” – “Лугано”, “*Kiev*” – “Києві”, “*l'Union soviétique*” – “Радянський Союз”; та інші: “*l'Holodomor*” – “Голодомору”, “*Palais de l'Élysée*” – “Єлисейському палаці”.

Французькі власні імена перекладач відтворив за допомогою транскрипції, що, на нашу думку, виявилось відмінною стратегією. Однак, при відтворенні імені Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби з французької було обрано неправильну стратегію і тому ім'я “Дмитро” перетворилось на “Дмітро”, але можливо, що текст перекладу має просто орфографічну помилку.

Назви міжнародних організацій та документів були перекладені за допомогою повних українських еквівалентів. При відтворенні топонімів була також застосована тактика підбору еквіваленту. Онім “*l'Holodomor*” – “Голодомору” переклали за допомогою транслітерації.

Промови французьких політичних діячів на тему міжнародної підтримки України становлять 12,9% від всього проаналізованого ілюстративного матеріалу.

В таких текстах французькі промовці закликають Російську Федерацію припинити агресію на території України, а світову спільноту надавати українському народові військову та дипломатичну підтримку.

Згідно з запропонованою нами класифікацією, промови на тему міжнародної підтримки України можна назвати як інституційними, за сферою функціонування; спонукальними, за метою; усними, за формою комунікації та офіційними за типом мовця. За структурою тексти є схожими з іншими промовами, оскільки мають звертання; подяку основному доповідачу; основну частину промови, де оратор розказує про серйозність ситуації та висновок з висловленням підтримки французьким урядом України.

Проаналізувавши вже промови на інші тематики, можна дійти до висновку, що оратори схильні використовувати тропи у своїх політичних виступах. Якщо говорити саме про міжнародну підтримку України, можна виділити декілька прикладів ідіоматичних виразів. Наприклад:

“La France continuera de se tenir aux côtés de l'Ukraine et à œuvrer à la recherche d'une paix qui soit conforme à la Charte des Nations unies, qui respecte **“Франція** *продовжуватиме підтримувати Україну та працювати над пошуками миру, який відповідатиме Статуту ООН, який*

la souveraineté et l'intégrité territoriale de l'Ukraine поважає суверенітет і територіальну цілісність України” [іл. 59].
[іл. 25].

Вираз “*se tenir aux côtés de l'Ukraine*”(досл. “стояти поруч з Україною”) використовується автором для підкреслення солідарності та підтримки України. Перекладач використав контекстуальний синонім для відтворення повного сенсу речення.

“Nul n'est dupe de cette tentative de désinformation” [іл. 51].
“Ця спроба дезінформації нікого не введе в оману” [іл. 19].

Це є прикладом вираження впевненості в тому, що спроба дезінформації не буде успішною, і ніхто не повірить брехні. Стратегія адаптації, використана перекладачем, чітко передає сенс відтвореного уривку.

У проаналізованих промовах на тему міжнародної підтримки України ж також евфемізми: “... *des milliers de civils cherchaient à fuir le conflit*” [іл. 52]– “...коли тисячі цивільних намагалися втекти від **конфлікту**” [іл. 9], використано для пом'якшення негативного значення; “*Je rappelle que nous déplorons les pertes humaines occasionnées en toutes circonstances*” [іл. 59]– “Нагадую, що ми шкодуємо про людські **втрати** за будь-яких обставин” [іл. 25] “втрати” замість “загиблі” або “вбиті” використовується для пом'якшення негативного враження від людських жертв.

Дисфемізми можна зустріти рідше в таких типах промов.

Термінологічні одиниці, притамані політичному дискурсу, використовуються промовцями часто у виступах на підтримку України. Наприклад: політичні: “*le droit international humanitaire*” – “міжнародне гуманітарне право”, “*souveraineté*” – “суверенітет”, “*intégrité territoriale*” – “територіальну цілісність”, “*la justice internationale*” – “міжнародного правосуддя”, “*droit international*” – “міжнародному праву”, “*sécurité alimentaire*” – “продовольчу безпеку”, “*résolutions*” – “резольуції”; військові: “*intelligence*” – “розвідку”, “*crimes de guerre*” – “воєнними злочинами”, “*les territoires occupés*” – “окупованих територіях”, “*d'armes*” – “зброї”,

“d’annexion” – “анексії”, *“missiles”* – “ракету”, *“munitions”* – “боєприпаси”, *“drones de combat”* – “безпілотники”; інші: *“cynisme”* – “цинізм”, *“manipulation”* – “маніпуляції”, *“beaux-arts”* – “образотворчих мистецтв”, *“désinformation”* – “дезінформації”.

Всі термінологічні перекладені влучно за допомогою підбору повного українського еквіваленту.

Оніми у вибраних текстах: власні імена: *“M. NICOLAS DE RIVIÈRE”* – “НИКОЛЯ ДЕ РІВ’ЄРА”(транскодування), *“Madame DiCarlo”* – “пані Дікарло”(транслітерація), *“Nathalie Broadhurst”* – “Наталі Броджерст”(транслітерація), *“M. Jenca”* – “пану Дженці”(транслітерація з адаптацією під українську мову), *“M. Ebo”* – “пану Ебо”(транслітерація); назви організацій та установ: *“DES NATIONS UNIES”* – “ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ’ЄДНАНИХ НАЦІЙ”(еквівалент), *“l’Entraide protestante”* – “Протестантська допомога”(калькування), *“d’EPER”* – “НЕКС”(аббревіатура, яка розшифровується як “Entraide Protestante Suisse”(швейцарська протестантська допомога), в українському перекладі використана аббревіатура німецькою мовою “Hilfswerk der Evangelischen Kirchen Schweiz”(НЕКС)), *“la Cour internationale de Justice”* – “Міжнародний суд ООН”(еквівалент), *“le Musée des beaux-arts d’Odessa”* – “Одеському музею образотворчих мистецтв”(еквівалент), *“l’Assemblée générale des Nations unies”* – “Генеральна Асамблея ООН”(еквівалент); топоніми: *“Beryslav”* – “Берислав”, *“La Russie”* – “Росія”, *“l’Ukraine”* – “Україну”, *“Kramatorsk”* – “Краматорська”, *“Krementchouk”* – “Кременчуці”, *“Vinytssia”* – “Вінниці”, *“Hroza”* – “Грози”, *“La France”* – “Франція”, *“Donetsk”* – “Донецька”, *“Odessa”* – “Одеському”, *“l’Iran”* – “Ірану”, *“la Corée du Nord”* – “Північної Кореї”.

2.3. Заяви та промови зосереджені на продовольчій безпеці

Продовольча безпека - це не просто доступність їжі, а стан стійкого доступу всіх людей до достатньої кількості безпечної та поживної їжі для задоволення своїх харчових потреб та ведення здорового способу життя. Це

фундаментальна основа для здоров'я, соціальної стабільності, економічного розвитку та стійкості довкілля. Саме тому аналіз використання мови текстів цього виду є важливим.

Від всіх, проаналізованих текстів, саме промови на продовольчу тематику становлять 3,2 %.

У конкретних проаналізованих промовах, що стосуються української продовольчої безпеки можна відзначити чіткий заклик до країни-агресора Росії про припинення повітряних атак на продовольчу та портову інфраструктуру України. Промовець, а саме постійний представник Франції при ООН Ніколя де Рів'єра, доносить повідомлення до країн Ради Безпеки про всі наслідки цих атак, оскільки від цього страждає вся Україна.

Згідно з нашою класифікацією, промови на тему продовольчої безпеки можна визначити як інституційні, за сферою функціонування; спонукальні, за метою; усні, за формою комунікації та офіційні за типом мовця.

За структурою текст є подібним до інших типів промов, адже включає звернення; вступ з описом проблеми; основну частину промови, де оратор розказує про катастрофічність проблеми та способи її вирішення; та висновок з елементами висловлень про підтримку французьким урядом України.

Серед відмінних ознак текстів про продовольчу безпеку можна відмітити використання промовцем тропів. Наприклад, метафор:

<p><i>“Depuis le début de l’agression russe, les hostilités ont tué et blessé des milliers de civils, forcé des millions de personnes à quitter leur foyer, détruit des emplois et des moyens de subsistance, et laissé de nombreuses personnes en difficulté”</i> [іл. 47].</p>	<p><i>“З початку російської агресії військові дії призвели до вбивства та поранень тисяч мирних жителів, мільйони були змушені залишити свої домівки, знищили робочі місця та засоби до існування, а також залишили багатьох людей у боротьбі”</i> [іл. 17].</p>
--	---

У цьому уривку наявна метафора з елементом персоніфікації *“les hostilités ont ... laissé de nombreuses personnes en difficulté ”* - *“військові дії ... залишили*

багатьох людей у боротьбі”. Перекладач обрав, на нашу думку, найкращий метод відтворення такого типу метафор, а саме деме́тафоризацію.

Наступний приклад перекладу метафор у політичних промовах та тему продовольчої безпеки: “... *Росія продовжує використовувати продовольчу зброю, що призвело до глобальної кризи в цьому секторі*” [іл. 17]- “... *la Russie continue d'utiliser l'arme alimentaire, entraînant une crise mondiale du secteur*” [іл. 47].

Промовець використав вислів “*utiliser l'arme alimentaire*” - “*використовувати продовольчу зброю*” замість пояснення щодо блокади Росією експорту зерна, навмисних атак на портову інфраструктуру та українські зернові склади. Перекладач використав дослівний переклад зі збереженням образу, що є влучною стратегією відтворення метафори у цьому уривку.

“*La Russie ne peut parier sur notre lassitude*” [іл. 47] – “*Росія не може робити ставку на нашу втому*” [іл. 17] – це ще один приклад влучного використання перекладачем дослідного перекладу зі збереженням образності.

Евфемізмів у даному типі промов майже не зустрінати, але оратор використовує частку дисфемізмів задля підкреслення серйозності проблеми та терміновості її вирішення. Наприклад:

“*Le bilan de la guerre d'agression lancée par la Russie contre l'Ukraine ne cesse de s'alourdir*” [іл. 47]. “*Наслідки загарбницької війни, розв'язаної Росією проти України, продовжують збільшуватись*” [іл. 17].

“*La guerre d'agression russe contre l'Ukraine a eu également des conséquences négatives sur le reste du monde, dont la Russie porte seule l'entière responsabilité*” [іл. 47]. “*Агресійна війна Росії проти України також мала негативні наслідки для решти світу, повну відповідальність за які несе лише Росія*” [іл. 17].

Задля збереження тональності перекладач вдався до дослівного перекладу, що зберегло емоційний ефект від даних дисфемізмів та залишилось повідомлення чітким та ясным для розуміння. Однак, можна помітити, що у французькій мові промовець використовує кліше “*la guerre d'agression*”, в той час як український перекладач використовує синонімію для відтворення двох

різних уривків (“загарбницька війна”; “Агресійна війна”). Сенс від повідомлення не змінився, тональність збережена, але для української аудиторії такий переклад легше сприймати.

Наявність термінів та власних назв теж притаманна політичним промова на тематику продовольчої безпеки. Наприклад: терміни – “*un crime de guerre*” – “військовий злочин”; “*une assistance humanitaire*” – “гуманітарна допомога”; “*vérification*” – “верифікація”; “*droit international humanitaire*” – “міжнародне гуманітарне право”; “*exportation*” – “експорт”; “*des produits agricoles*” – “сільськогосподарська продукція”; “*céréales*” – “зернові культури”; “*un couloir d’exportation*” – “експортний коридор”; “*son droit de légitime défense*” – “право на самооборону”. Такі термінологічні одиниці перекладаються за допомогою термінологічного словника, хоча, ми впевнені, що в даному випадку перекладач його не використовував, оскільки всі ці вирази ми використовуємо в повсякденному житті.

Якщо говорити про власні назви, то в такому роду текстах зустрічається величезна кількість топонімів та власних імен. Назви організацій та заходів теж використовуються промовцями, наприклад: “*La commission d’enquête internationale indépendante*” – “незалежна міжнародна комісія з розслідування”; “*Conseil de sécurité*” – “Рада Безпеки”; “*Nations unies*” – “ООН”; “*La Conférence de Londres sur la sécurité alimentaire*” – “Лондонська конференція з продовольчої безпеки”. Всі ці власні назви буди відтворені українською мовою за допомогою кальки, окрім третього прикладу. Для французів більш органічно звучить назва організації “*Nations unies*”, замість її аббревіатури “*ONU*”, а через культурні відмінності для українців зрозуміліше почути “*ООН*”, замість дослівного перекладу “*Об’єднані нації*”. Саме тому перекладач тут використав метод адаптивного перекладу.

Проаналізувавши матеріал сайту Посольства Франції в Україні, можна зробити висновок, що на тему продовольчої безпеки зустрічаються більше заяви, аніж промови. Вони становлять 9,6% від всього ілюстративного матеріалу.

Такі заяви мають на меті проінформувати читачів про новини чи зустрічі певних політичних діячів, які стосуються продовольчої безпеки.

Класифікуючи цей вид текстів за допомогою запропонованого нами переліку, такі заяви є інституційними (за сферою функціонування), інформаційними (за метою), офіційними (за типом мовця) та письмовими (за каналом комунікації).

Структура заяв про продовольчу безпеку відрізняється від промов на ту саму тему. До них входять: вступ з коротким резюме наступного тексту; основний текст, де описується деталі новини чи повідомлення, та короткий висновок.

Заяви мають на меті поінформувати свою аудиторію про підсумки зустрічей політичних діячів, офіційну позицію міністерства щодо гуманітарної проблеми тощо. Для досягнення цієї мети автори використовують фактичну інформацію, які підкріплюється цифрами.

На відміну від промов, де промовці, говорячи про продовольчу безпеку, підкреслюють серйозність глобальної кризи лише мовними засобами, такими як дисфемізми, метафори та гіперболи, заяви носять інформаційний характер та використовують чіткі факти з цифрами для підкреслення масштабів. Наприклад:

“Dans le cadre de l’initiative “Grain from Ukraine”, le PAM et la France ont livré du blé ukrainien aux populations vulnérables du Soudan, de la Somalie, et du Nigéria au cours des deux dernières années” [іл. 43].

“У рамках ініціативи “Зерно з України” ВПП і Франція постачали українську пшеницю вразливим групам населення Судану, Сомалі та Нігерії” [іл. 14].

“La France a annoncé le doublement de sa contribution, qui s’élèvera à 110 M€ et sera notamment acheminée par le PAM” [іл. 43].

“Франція оголосила про подвоєння свого внеску, загальна вартість якого становитиме 110 мільйонів євро. Його доставка здійснюватиметься, зокрема, ВПП” [іл. 14].

“La Ministre a rappelé que notre contribution au Programme alimentaire mondial avait doublé entre 2021 et 2022”

“Міністр нагадала, що за період із 2021 по 2022 роки. наш вклад у Всесвітню продовольчу програму

[іл. 45].

подвоївся” [іл. 12].

“Elle a annoncé une contribution additionnelle de 40 millions d’euros qui permettra notamment la livraison de céréales vers le Nigéria et le Soudan, en appui à l’initiative « Grain from Ukraine »...” [іл. 45].

“Вона оголосила про додатковий внесок у розмірі 40 мільйонів євро, який дозволить, у тому числі, забезпечити доставку зерна до Нігерії та Судану за сприяння ініціативі «Зерно з України»” [іл. 12].

“La Russie a choisi, le 17 juillet, de dénoncer unilatéralement l’accord céréalier de la mer Noire qui avait permis d’exporter plus de 30 millions de tonnes de céréales, majoritairement à destination des pays les plus vulnérables” [іл. 61].

“17 липня Росія вирішила в односторонньому порядку денонсувати Чорноморську зернову угоду, яка дозволила експортувати понад 30 мільйонів тонн зерна, переважно до найбільш вразливих країн” [іл. 27].

“... notamment en renforçant le dispositif des corridors de solidarité de l’Union européenne, qui ont d’ores et déjà permis l’exportation de plus de 40 millions de tonnes de céréales ukrainiennes” [іл. 61].

“... зокрема шляхом посилення системи коридорів солідарності Європейського Союзу, які вже дозволили експортувати понад 40 млн тонн українського зерна” [іл. 27].

У цих прикладах для точного відтворення всіх даних та конкретної інформації, перекладач вдався до стратегії буквального перекладу з адаптацією до українського розуміння.

Однак, заяви, що торкаються теми продовольчої безпеки, також мають і спільні характеристики з промовами з цієї тематики. Автори теж використовують евфемізми для різних цілей. Наприклад: евфемізм “...dans les régions touchées par le conflit” [іл. 43] – “...в постраждалі від конфлікту регіони” [іл. 14] використовується автором на заміну виразу “в регіони уражені війною” з метою уникнення тавтології, а перекладач використав прийом демегафоризації для кращого сприйняття українською мовою.

У заявах щодо продовольчої кризи також використовують вже загальноприйняті евфемізми “aux populations vulnérables” – “вразливим групам населення” та “pays les plus vulnérables” – “найбільш вразливих країн” замість нетолерантного “бідне населення”, “бідні країни”. Ці вирази також можна

класифікувати як канцеляризми. Перекладач відтворює ці мовні одиниці дослівно.

Також евфемізм “*malnutrition*” - “недоїдання” використовується замість “голод” для згладжування кутів.

У двох різних заявах використовується типова французька конструкція “*insécurité alimentaire*”:

“*La France est plus que jamais engagée dans la lutte contre l’insécurité alimentaire et la malnutrition*” [іл. 45]. “Франція більше, ніж будь-коли, бере участь у боротьбі з **нестачею продовольства та недоїданням**” [іл. 12].

“*La France continuera, avec ses partenaires, ses efforts visant à réduire les risques d’insécurité alimentaire pesant sur les populations les plus vulnérables à travers le monde...*” [іл. 61]. “Франція разом зі своїми партнерами продовжуватиме зусилля, спрямовані на зменшення **ризиків продовольчої безпеки** для найбільш уразливих верств населення в усьому світі...” [іл. 27].

В першому прикладі перекладач використав прийом заміни, використавши усталений в українській мові канцеляризм “*нестача продовольства*”. В другому прикладі перекладач використав невдалу стратегію та цим спаплюжив сенс речення. На нашу думку, вдалим рішенням у цьому випадку було б обрати ту саму тактику, як і в попередньому уривку. Тоді сенс речення був би відтворений повністю.

Через інформативну функцію заяв про продовольчу безпеку, у текстах майже не зустрічаються тропи, але є певна кількість термінологічних одиниць, а саме: “*la sécurité alimentaire*” - “*продовольча безпека*”; “*un accès humanitaire*” – “*гуманітарного доступу*”; “*coalition*” – “*коаліція*”; “*les silos à grains*” – “*зернові термінали*”; “*importateurs*” – “*імпортери*”; “*blocus*” – “*блокаду*”; “*navigation*” – “*судноплавства*”; “*infrastructures portuaires*” – “*портовій інфраструктурі*”; “*exportations*” – “*експорту*”; “*canal de navigation*” – “*навігаційного каналу*”. У проаналізованих текстах ці терміни були відтворенні вдалими термінологічними одиницями.

Ще однією відмінною характеристикою заяв є використання авторами величезної кількості топонімів: “*Paris*” – “Парижі”; “*la France*” – “Францією”; “*l’Ukraine*” – “Україні”; “*Gaza*” – “сектору Газа”; “*du Soudan*” – “Судану”; “*la Somalie*” – “Сомалі”; “*du Nigéria*” – “Нігерії”; “*Djibouti*” – “Джибуті”; “*le Ghana*” – “Гані”; “*l’Angola*” – “Анголі”; “*l’Allemagne*” – “Німеччиною”; “*le Brésil*” – “Бразилії”; “*la Finlande*” – “Фінляндії”; “*New York*” – “Нью-Йорку”; “*la Russie*” – “Росії”; “*mer noire*” – “Чорному морі”. Автори, можливо, мали на меті досягти більшої фактичності тексту, використовуючи більше географічних назв. Перекладач чітко відтворив кожен одиницю за допомогою дослівного перекладу.

Власні назви теж часто зустрічаються при аналізі заяв на тему продовольчої безпеки. Можна зустріти власні імена суспільних діячів: “*M. Stéphane Séjourné*” – “Стефан Сежурне”, “*Mme Cindy McCain*” – “Сінді Маккейн”, “*Mme Catherine Colonna*” – “Катрін Колонна”; назви міжнародних і урядових організацій: “*Programme Alimentaire Mondial*” – “Всесвітньою продовольчою програмою”, “*la Coalition pour l’alimentation scolaire*” – “Коаліції зі шкільного харчування”, “*des Nations unies*” – “Організації Об’єднаних Націй”, “*du Fonds international de développement agricole*” – “Міжнародного фонду сільськогосподарського розвитку”, ; ініціативи “*Grain from Ukraine*” – “Зерно з України” ; угоди “*l’accord céréalier de la mer Noire*” – “Чорноморську зернову угоду”, конференції “*la conférence humanitaire internationale pour le Soudan et les pays voisins*” – “Міжнародної конференції з питань гуманітарної допомоги Судану і сусіднім з ним державам”.

Власні імена політичних діячів перекладач відтворив за допомогою прийому транслітерації з французької у першому та третьому прикладі та з англійської у другому прикладі. Всі назви міжнародних та урядових організацій було відтворено прямим перекладом, окрім прикладу “*des Nations unies*” – “Організації Об’єднаних Націй”, де перекладач використав техніку додавання для кращого сприйняття. Назва угоди “Зерно з України” позичено у французьку мову з англійської та перекладено дослівно. Для відтворення назви конференції

перекладач використав вдалу стратегію додавання, тобто замість буквального перекладу “*Міжнародна гуманітарна конференція для Судану та сусідніх країн*” було додано “*з питань*”, “*допомоги*” та “*з ним*”.

Можна зробити висновок, що для відтворення власних назв у заява щодо продовольчої безпеки перекладач використав влучні техніки та зробив текст прийнятним для сприйняття.

2.4. Промови, присвячені дотриманню безпеки українських дітей

Аналізуючи тексти, що присвячені дотриманню безпеки українських дітей можна спостерігати, що, зазвичай, коли йдеться про підняття такої важливої та серйозної теми, такий тип політичних текстів має типову структуру та призначення. Згідно з запропонованою нами в першому розділі класифікацією, цей вид політичного дискурсу можна класифікувати за метою як спонукальний. Ці тексти мають чітке повідомлення до Російської Федерації та всієї міжнародної спільноти про повернення депортованих дітей України, а також про постійну психологічну, безпекову, продовольчу підтримку переміщених українських дітей.

Відсоток промов, присвячених дотриманню безпеки українських дітей, від усіх проаналізованих текстів становить 3,2.

Подібні тексти мають спільну структуру. Зазвичай це – звернення, вступ, основний текст промови, який складається з низки проблем для вирішення, вираження позиції країни, та, на кінець, висновок, який може включати засудження дій Російської Федерації, або ж заклик до інших країн щодо постійної підтримки дітей України.

У французьких текстах на тему дотримання безпеки українських дітей, часто використовуються типові конструкції, що відображають офіційний стиль та серйозність теми.

Наприклад: конструкції з дієсловами, що виражають обов'язок та відповідальність:

- "avoir à répondre de" - має відповідати за

"*Dans la guerre qu'elle mène contre l'Ukraine, la Russie aura à répondre des crimes de guerre...*" [іл. 41] - "*У війні проти України Росії доведеться відповідати за військові злочини...*" [іл. 2]

У цьому випадку перекладач використав прямий переклад із додаванням деталізації, що зберігає офіційний стиль.

Також використовуються дисфемістичні конструкції, щоб викликати співчуття у читача, підкреслити катастрофічність ситуації:

"*La Russie a souhaité consacrer cette réunion à la situation des enfants fuyant les conflits, au moment même où elle mène une guerre qui a jeté hors de leur foyer des millions d'enfants ukrainiens*" [іл. 41]. "*Росія хотіла присвятити цю зустріч положенню дітей, які тікають від конфліктів, саме в той час, коли вона веде війну, яка викинула мільйони українських дітей зі своїх домівок*" [іл. 2].

У цьому конкретному прикладі перекладач відтворив вислів дослівно, при цьому зберігши тональність.

На жаль, у текстах тематики посилення безпеки українських дітей зустрічаються і евфемізми. У цьому конкретному тексті вони використовуються щоб згладити гострі кути, зробити текст більш м'яким і прийнятним для ширшої аудиторії, адже мова йде про чутливі теми або жорстокі події.

Наприклад, "*La Russie a souhaité consacrer cette réunion à la situation des enfants fuyant les conflits...*" [іл. 41] – "*Росія хотіла присвятити цю зустріч положенню дітей, які тікають від конфліктів...*" [іл. 2];

В цьому прикладі евфемізм "*enfants fuyant les conflits*" використовується щоб замінити звиклий вираз "*дітей, які стали жертвами війни*" на "*дітей, які тікають від конфліктів*". Ця конструкція робить речення більш нейтральним і менш емоційним, що є доречним у дипломатичному та політичному контексті.

Ця конструкція була відтворена перекладачем дослівно, але з синтаксичною адаптацією до української мови.

Наступний приклад:

"*C'est ce qui a guidé la politique de la France, qui a accueilli sur son territoire*" "*Саме цим керується політика Франції, яка з початку конфлікту*

des milliers de familles ukrainiennes прийняла на свою територію тисячі *depuis le début du conflit*” [іл. 41]. українських родин.” [іл. 2].

Тут використання евфемії виражено, як і в попередньому прикладі, словом “*conflit*” - “конфлікт”. Можна припустити, що мовець використовує це слово для уникнення тавтології слова “війна”, але інколи такі евфемізми використовуються щоб приховати суть проблеми тощо.

Вислів теж було перекладено дослівно.

“Ensuite, nous continuerons de lutter contre les risques de traite et d’exploitation des mineurs ukrainiens” “Ми продовжимо боротися з ризиками торгівлі та експлуатації неповнолітніх українських громадян” [іл. 41]. [іл. 2].

Евфемізація у цьому прикладі очевидна. “*ризиками торгівлі та експлуатації*” звучить менш жорстко, ніж “*торгівля людьми та сексуальне насильство*”, що є доречним у публічному виступі. А також слово “*risques*” підкреслює, що Франція не лише реагує на проблему, але й намагається її запобігти. Вислів “*lutter contre les risques*” підкреслює активну позицію Франції у вирішенні проблеми.

Проаналізувавши ці приклади, можна зробити висновок, що явище евфемізації у промовах, присвяченим безпеці українських дітей, перекладається дослівно, адаптуючи інколи конструкції синтаксично.

У промовах на тему українських дітей, французькі суспільні діячі часто використовують однакові фрази для лаконічного та чіткого підкреслення позиції країни щодо цієї проблеми. Наприклад:

“Mon pays condamne toute instrumentalisation de la question de la protection des droits de l’enfant” [іл. 41]. “Моя країна засуджує будь-яку експлуатацію проблеми захисту прав дитини” [іл. 2].

“Nous continuerons de les accompagner sur le plan pédagogique et linguistique” [іл. 41]. “Ми продовжуватимемо підтримувати їх освітньо та лінгвістично” [іл. 2].

Такі кліше, в більшості випадків, перекладаються дослівно. У прикладах вище можемо побачити, що було використано не лише цей прийом, а й прийом заміни. Слово “*accompagner*” дослівно перекладається “супровід”. Перекладач

адаптував відтворення до звичних норм української мови, використовуючи просте “*підтримувати*”.

Кінець промови французьких суспільних діячів характеризується кількома особливостями. Фрази, по типу, “*Je vous remercie*”, “*Merci pour votre attention*” тощо зустрічаються у всіх промовах. Це стандартний та лаконічний спосіб завершити прокламацію та подякувати аудиторії за їх увагу.

Такі вирази фахівці перекладають дослівно у більшості випадків. У нашому конкретному прикладі “*Je vous remercie*” - “Дякую” перекладач вдався до прийому опущення. Тобто замість дослівного “Я Вам дякую”, було опущено перші 2 слова, але зміст було повністю збережено.

Також можна помітити, що у промовах про безпеку українських дітей, зустрічаються багато термінів, які перекладено різними мовними трансформаціями. У текста можна зустріти запозичені терміни з англійської мови: “*séparation forcée*” – “*примусове розлучення*”; “*exploitation illégale*” – “*незаконна експлуатація*”; “*évacuation*” – “*евакуація*”.

В таких випадках перекладач використовує кальку з англійської мови, як наприклад у другому та третьому прикладах, та дослівний переклад на українську мову, як у першому прикладі. При відтворенні цих термінологічних одиниць перекладач точно обрав стратегію перекладу для кращого розуміння текстів українською аудиторією.

Коли у промові йдеться про безпеку українських дітей, можна зустріти використання промовцем юридичних термінів. Наприклад:

<i>crimes de guerre</i>	<i>військові злочини</i>
<i>la protection des droits de l'enfant</i>	<i>захисту прав дитини</i>
<i>la « protection temporaire »</i>	<i>«тимчасовим захистом»</i>
<i>un statut juridique</i>	<i>правовий статус</i>
<i>un suivi spécialisé</i>	<i>спеціалізований моніторинг</i>
<i>mandats d'arrêt</i>	<i>ордери на арешт</i>

За перекладом цих термінів можна спостерігати, що перекладач використав лексичні трансформації.

Окрім юридичних термінів можна помітити, що промовець використовує інші термінологічні одиниці з рідних сфер, таких як : кримінальне право, міжнародні права людини та дитини тощо. А саме:

<i>séparation forcée</i>	<i>примусове розлучення</i>
<i>exploitation illégale</i>	<i>незаконна експлуатація</i>
<i>transferts forcés d'enfants</i>	<i>примусове переміщення дітей</i>
<i>déportations forcés d'enfants</i>	<i>депортацію дітей</i>
<i>traite des êtres humains</i>	<i>торгівля людьми</i>
<i>réseaux de prostitution</i>	<i>мережі проституції</i>
<i>évacuation</i>	<i>евакуація</i>
<i>acculturation forcée</i>	<i>примусова акультурація</i>

Для відтворення більшості цих термінів перекладач використав прийом калькування. А інші було перекладено за допомогою прямого перекладу з семантичною адаптацією для українського читача.

У промовах такого типу теж зустрічаються власні назви. На прикладі наших текстів використовуються наступні: - “...avec les services de police et de **gendarmarie**” [іл. 41] - “...спільно з поліцією та службами **жандармерії**” [іл. 2]; “Le Secrétaire général a inscrit la Russie sur sa liste d'**infamie**” [іл. 41] - “Генеральний секретар включив Росію до свого « **Списку ганьби**»” [іл. 2]; “après avoir tenu une **Arria**” [іл. 41] - “після проведення **Appii**” [іл. 2]; “у compris au travers des projets portés par l'**UNICEF, l'OMS, le CICR et le HCR**” [іл. 41] - “ в тому числі через проекти, які здійснюються **ЮНІСЕФ, ВООЗ, МКЧХ та УВКБ ООН**” [іл. 2]; “La Commission d'enquête internationale indépendante sur l'**Ukraine**” [іл. 41] - “Незалежна міжнародна слідча комісія щодо України” [іл. 2].

Перекладач у більшості випадків підібрав український еквівалент тій чи іншій власній назві, але у першому прикладі фраза “*службами жандармерії*” не зрозуміла пересічному українському громадянину. Доречніше було б використати описовий переклад та це речення звучало б зрозуміліше: “... *спільно з поліцією та військовою гвардією*”.

Використання тропів у промовах на тему посилення безпеки українських дітей не характерно, але все ж декілька прикладів можна виділити: “*au moment même où elle mène une guerre qui a jeté hors de leur foyer des millions d’enfants ukrainiens*” [іл. 41]- “коли вона веде війну, яка **викинула** мільйони українських **дітей** зі своїх домівок” [іл. 2]; “*se mobiliser*” [іл. 41] - “**мобілізувати зусилля**” [іл. 2]; “*la Russie tente vainement d’éloigner notre regard*” [іл. 41]- “**Росія марно намагається відвести наш погляд**” [іл.2].

Переклад цих метафоричних конструкцій є чітким та зрозумілим. Перекладач вдався до прийомів перекладу з лексичною трансформацією, а саме додаванням, у другому прикладі, та буквального перекладу метафори зі збереженням образу у першому та третьому прикладі.

Висновки до розділу 2

Аналіз мовностилістичних особливостей перекладу французького політичного дискурсу виявив низку закономірностей та тенденцій, що характеризують цей специфічний вид перекладацької діяльності. Дослідження охопило заяви та промови на тему міжнародної безпеки, міжнародної підтримки України, продовольчої безпеки та дотримання безпеки українських дітей. Серед проаналізованого матеріалу найбільшу частку (38,7%) склали промови на тему міжнародної безпеки.

У жанрі промов спостерігається найактивніше використання тропів, що зумовлено прагненням мовців впливати на аудиторію, викликати емоції та переконати у своїй позиції.

Проведений аналіз показав, що французький політичний дискурс характеризується високою насиченістю термінологічною лексикою, що охоплює

різні сфери знань. Найбільшу частку складають терміни політичної та військової сфер, що відображає тематичну спрямованість досліджених текстів. Використання термінів сприяє точності та однозначності висловлювань, а також підкреслює професійний рівень мовців.

Окрім термінологічної лексики, у французькому політичному дискурсі активно використовуються топоніми та власні назви. Це зумовлено необхідністю точної локалізації подій та ідентифікації учасників політичного процесу. Ці оніми сприяють створенню ефекту достовірності та об'єктивності висловлювань, а також надають тексту інформативної насиченості.

Щодо стратегій перекладу, то дослідження виявило переважання прямого перекладу, що зумовлено прагненням зберегти максимальну точність та адекватність передачі змісту оригіналу. Проте, у деяких випадках спостерігається використання перекладацьких трансформацій, таких як додавання, опущення, заміна, транспозиція тощо. Це свідчить про те, що перекладач не лише технічно відтворює текст з однієї мови на іншу, а й активно адаптує його до особливостей мови перекладу та культурного контексту.

Особливу увагу було приділено аналізу перекладання тропів, оскільки вони відіграють важливу роль у створенні образності та емоційності політичного тексту. Було виділено 32 приклади метафор, 4 приклади ідіоматичних конструкцій, 32 метонімії.

Було проаналізовано явище евфемії та дисфемії у французьких політичних заявах та промовах. 30 прикладів евфемізмів та 12 прикладів дисфемізмів було виділено. У висновку, у більшості випадків перекладачі вдаються до буквального перекладу цих стилістичних фігур.

Результати дослідження можуть бути корисними для подальшого вивчення політичного перекладу, а також для практичної діяльності перекладачів, які працюють з політичними текстами. Зокрема, отримані дані можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо перекладу термінологічної лексики, топонімів, власних назв та тропів, що сприятиме підвищенню якості та ефективності перекладу французьких промов та заяв.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі досліджено лінгвостилістичні особливості перекладу французького політичного дискурсу на матеріалі заяв та виступів суспільних діячів та урядовців, опублікованих на сайті Посольства Франції в Україні. В результаті аналізу було виявлено низку закономірностей та особливостей, що стосуються як самого політичного дискурсу, так і його перекладу.

1. У ході дослідження проаналізовано наукові праці з політичного дискурсу Н.В. Кондратенко, Л.Б. Нагорної, Т.М. Доній, Т.М. Ващук, А. М. Шарової, Т. А. ван Дейка та уточнено поняття політичного дискурсу, визначено його основні функції та риси. Встановлено, що політичний дискурс формується в контексті функціонування політичних інституцій (засідань уряду, парламенту, партійних з'їздів тощо) і є супутнім політичній дії у відповідній інституційній атмосфері. Він характеризується використанням специфічної лексики, термінологічних одиниць, синтаксичних конструкцій, а також онімів.

2. Розроблено класифікацію політичних текстів, яка враховує їх сферу функціонування (інституційні, медійні, громадські, наукові), мету (інформативні, спонукальні, переконливі, експресивні), тип мовця (офіційні та неофіційні) та канал комунікації (усні, письмові, аудіовізуальні). Ця класифікація може бути корисною для подальшого більш глибокого дослідження політичного дискурсу, а також для практичної діяльності перекладачів, редакторів та інших фахівців, які працюють з політичними текстами.

3. Встановлено, що заяви та виступи суспільних діячів та урядовців мають свої специфічні лінгвостилістичні особливості. Заяви характеризуються більш формальним стилем, використанням термінів, онімів, канцеляризмів та метонімії. У виступах частіше використовуються тропи (метафори, порівняння, ідіоматичні конструкції, метонімії), стилістичні фігури (евфемізми, дисфемізми), описова емоційно-забарвлена лексика.

4. При перекладі французького політичного дискурсу українською мовою використовується широкий спектр стратегій та прийомів. Було виявлено, що у більшості випадків перекладачі віддають перевагу прямому перекладу термінів, онімів, канцеляризмів. Проте, при перекладі евфемізмів, дисфемізмів часто застосовуються такі прийоми, як заміна, додавання, опущення, перестановка. При перекладі метафоричних конструкцій перекладачі частіше вдаються до прямого перекладу зі збереженням образності, рідше до реметафоризації та деметафоризації. Вони враховують прагматичний аспект перекладу, тобто адаптують тексти до лексичних та граматичних особливостей мови цільової аудиторії.

При перекладі тропів (метафор, метонімії, порівнянь, ідіоматичних конструкцій) та стилістичних фігур (евфемізмів і дисфемізмів) перекладачем були використані стратегії прямого перекладу зі збереженням образу, деметафоризація та синонімічний переклад. З'ясовано, що у 83% випадків перекладач застосовував прямий переклад, у 13,8% – синонімічний переклад та у 3,2% – деметафоризацію.

Переклад термінологічних одиниць, онімів (крім власних імен та топонімів), канцеляризмів було зроблено перекладачем шляхом підбору повного українського еквіваленту (у 22,6% прикладів), калькування (у 76% випадків), описового перекладу (у 0,7% прикладів) та запозичення з англійської мови (у 0,7% прикладів).

Топоніми у проаналізованих текстах перекладаються у 100% прикладів шляхом підбору повного еквіваленту. Власні імена, в свою чергу, перекладач відтворював прийомом транскодування (85,3% прикладів) та транслітерації (14,7% прикладів).

Серед використаних перекладачем перекладацьких трансформацій було проаналізовано приклади використання прийомів додавання (37,5%), опущення (25%) та транспозиції (37,5%).

Проведене дослідження дозволило досягти поставленої мети: було вивчено особливості використання мовних засобів у французькому політичному

дискурсі та їх українському перекладі. Було виконано всі завдання, визначені у вступі до кваліфікаційної роботи: було проведено теоретичний огляд літератури з проблеми перекладу політичного дискурсу, визначено лінгвостилістичні особливості політичних промов та заяв, прокласифіковано матеріал дослідження відповідно до тематики та текстової структури та проаналізовано переклади французьких політичних текстів українською мовою на лексичному, граматичному та семантичному рівнях.

Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності перекладачів, редакторів, викладачів, студентів та інших фахівців, які працюють з політичними текстами. Вони також можуть стати основою для подальших досліджень у галузі перекладознавства, політичної лінгвістики та інших суміжних дисциплін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич, Ф. (2005). Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи: монографія. Львів : ПАІС. 264 с.
2. Бєлова, А. (2022). Політичний дискурс Великої Британії та США. Навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т філології, Каф. англ. філології та міжкультур. комунікації. С.112-119.
3. Бурлака, А., Медвідь О. (2012). Лінгвокультурні особливості політичного дискурсу. Суми: Видавництво СумДУ.
4. Ващук, Т. (2007). Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження. *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Вип. 33. С.182-185.
5. Великорода, В. (2008). Семантичні та функціонально-прагматичні характеристики евфемізмів в англійській мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”. Львів. 19 с.
6. Волянчук, І. (2022). Політичний дискурс в умовах російсько-української війни: лінгвістичний аспект. *Закарпатські філологічні студії* 1.23. С. 47-51.
7. Вусик, Г. (2020). Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*, 2(12), С. 213-217.
8. Гулей, М. (2001). Особливості структурно-композиційної організації тексту політичної публічної промови (на матеріалі виступів Президентів П'ятої Республіки Шарля де Голля і Жака Ширака). *Проблеми семантики слова, речення та тексту: Зб. наук. статей / відп. ред. Н. М. Корбозерова*. Вип. 6. Київ. С. 54-58.
9. Гуренко, Н. (2007). Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій. *Вісник СумДУ. Серія Філологія. Вип.1, том 2*. Суми, 93 с.
10. Доній, Т. (2021). Переклад текстів політичного дискурсу: стратегії, виклики, перспективи. *Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 46. том 1*. С. 143-148.
11. Жмаєва, Н., Корольова Т., Попова О. (2018). Переклад політичного дискурсу: комунікативно-функціональний та лінгвістичний аспекти (на матеріалі

- перекладів з англійської мови німецькою). *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки* 27. С. 96-104 .
12. Касіян, Г. (2014). Мовленнєвий етикет у сучасному французькому суспільно-політичному дискурсі: лінгвокогнітивний і комунікативно-прагматичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05. Київ. 22 с.
 13. Карасик, В. (2010). Специфіка та проблематика політичного дискурсу: монографія. Київ: Астропринт. С. 59-84.
 14. Кондратенко, Н. (2007). Український політичний дискурс: монографія. Одеса: Чорномор'я. С. 12-13,156.
 15. Кондратенко, Н. (2017). Типологія мовленнєвих жанрів українського політичного дискурсу. *Збірник наукових праць ОНУ ім. Мечникова. Філологічні студії. Вип.9.* С. 18-21.
 16. Ковальова, О. (2020). Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні інтерпретації. *Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 27. том 2.* С. 101-106.
 17. Кривий, А. (2001). Дискурсний аналіз і сучасне мовознавство. Дискурс іноземномовної комунікації. Колективна монографія. Львів: Видавництво Львівського національного університету імені Івана Франка. С. 158–162.
 18. Лукіна, Л. (2021). Політичний дискурс: сутність та особливості застосування. *Науковий журнал "Політикус". Вип.2.* С. 75-80.
 19. Лосєва, І. (2016). Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів у президенти США (на матеріалі інтернет-дискурсу). Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. спец 10.12.04. Германські мови. Львів. С. 21-24.
 20. Назаренко, М. (2018). Труднощі перекладу текстів політичних промов. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Філологічні науки. Вип. 7 (321), жовтень.* С. 117-122.
 21. Нагорна, Л. (2005). Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. Київ: Світогляд. 316 с.

22. Онуфрив, С. (2005). Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі : дис... канд. філол. наук: 10.01.08; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Львів. С. 178-193.
23. Рабчун, А. (2019). Le discours politique français dans son aspect fonctionnel. *Україна і світ: діалог мов та культур*. Київ. С. 35-44.
24. Романюк, А., Заяць, А. (2012). Аналіз досліджень політичного дискурсу. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Вип. 743 : Інформаційні системи та мережі*. С. 200–209.
25. Серажим, К. (2002). Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: монографія. Київ. 392 с.
26. Славова, Л. (2012). Мовна особистість лідера у дзеркалі політичної лінгвоперсонології: США – Україна. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка. 360 с.
27. Смущинська, І., Циркунова, І. (2015). Іронічна метафора та проблеми і шляхи її відтворення в перекладі. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 31. С. 70-84.
28. Смущинська, І. (2014). Сучасний французький термін: основні характеристики і проблеми відтворення українською мовою. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 48. С. 396-406.
29. Степаненко, М. (2023). Публіцистично-політичний дискурс 2021: лексико-словотвірні інновації, перифрастичний ресурс : монографія. Харків. С. 17-19.
30. Фесенко, І. (2015). Особливості перекладу політичних промов та текстів. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна* 55. С. 264-266.
31. Фесенко, І., Долженко Ю. (2012). Особливості перекладу евфемізмів в політичній комунікації (на матеріалах BBC News). *Нова філологія*. Вип. 53. С. 185-188.
32. Чередниченко, О. (2007). Про мову і переклад. Київ: Либідь. 248 с.
33. Шарапановська, Ю. (2016). Теоретичні засади аналізу політичного дискурсу. *Молодий вчений*. Вип. 4. С. 428-431.

34. Шарова, А. (2008). Політичний дискурс і політичний текст: можливості лінгвістичного аналізу. *Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї / гол. ред. М. І. Михальченко*. Київ: Укр. центр політ. менеджменту. Вип. 14. С. 77–86.
35. Корнелаєва, Є. (2023). Політичний дискурс: основні напрями та підходи. Одеський національний морський університет.
36. Charaudeau, P. (1983). *Langage et discours*. Paris: Hachette. 176 p.
37. Chilton, P. (1994). Politics and Language. *The Encyclopedia of Language and Linguistics / ed. R. E. Asher*. Oxford, New York: Pergamon Press. P. 3214–3221.
38. Chouarfia, F. (2016). Traduction du discours politique entre spécialisation et inclusion. *Studia Romanica Posnaniensia* 43.1. P. 17-26.
39. Gambier, Y. (2008). Stratégies et tactiques en traduction et interprétation. *Efforts and Models in Interpreting and Translation Research*. John Benjamins, Amsterdam-Philadelphia.
40. Le Bart, C. (1998). Introduction, Christian Le Bart éd., *Le discours politique*. Paris cedex 14, Presses Universitaires de France, « Que sais-je ? ». P. 3-10, 122-124.
41. Mandelblit, N. (1995). The cognitive view of metaphor and its implications for translation theory. *Translation and Meaning, Part 3*. P. 483–495.
42. Newmark, P. (1988). *Approaches to Translation*. NY, London: Prentice Hall. 200 p.
43. Van Dijk, T. (1999). Political discourse and ideology. *Paper for Jornadas del*. P. 178-189.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ:

44. Седляр, А., Буць, Ж. (2020). Засоби відтворення політичної метафори при перекладі промов українських політиків французькою мовою. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.09.21.html>
45. Шкворченко, Н. (2021). Токсичний політичний дискурс у США й Україні: когнітивно-дискурсивні контрасти. URL: <http://rgnotes.onu.edu.ua/article/download/234406/234181>

46. A model for the analysis of translation processes within a framework of systemic linguistic. *Cadernos de Tradução* 10 (2). URL: <http://www.periodicos.ufsc.br/index.php/traducao/article/view/6146/5704>

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА:

47. Військова стандартизація. Терміни та визначення. URL: https://www.mil.gov.ua/content/%D0%92%D0%A1%D0%A2_01_001_002_2020.pdf

48. Політологічний словник української мови. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/kv_08.pdf

49. Словник міжнародно-правових термінів. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/8940/1/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80.-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%B2.pdf>

50. Французько-український словник юридичних термінів. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/412ca99a-7f6f-4f84-84a5-13bfa8cfff0c/content>

51. Centre national de ressources textuelles et lexicales. URL: <https://www.cnrtl.fr/definition/>

52. Dictionnaire de l'Académie française. URL: <https://www.dictionnaire-academie.fr/>

53. Dictionnaire juridique. URL: <https://www.dictionnaires.com/juridique/>

54. Larousse. URL: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>

55. Larousse. Dictionnaire bilingue: français-anglais. URL: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-anglais>

56. Le Robert. URL: <https://www.lerobert.com/>

57. Trésor de la langue française informatisée. URL: <http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 78-а сесія Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй - Візит пані Катрін Колона до Нью-Йорка (17 вересня 2023 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/78-a-sesiiya-General-noyi-Asambleyi-Organiizaciiyi-Ob-iednanih-Nacii-Viizit>
2. Боротьба з примусовим розлученням і незаконною експлуатацією дітей - Виступ Діарри Дайм-Лабіль, юридичного радника Франції в ООН - Засідання Ради Безпеки у форматі Аппії. URL: <https://ua.ambafrance.org/Borot-ba-z-primusovim-rozluchennyam-ii-nezakonnoyu-ekspluataciiieyu-diitej>
3. Доповідь Московського механізму про довільне затримання Росією в Україні цивільних осіб (25 квітня 2024 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Dopoviid-Moskovs-kogo-mehaniizmu-pro-doviil-ne-zatrimannya-Rosiiieyu-v>
4. Європейський Союз - Участь Катрін Колонна у неофіційному засіданні міністрів закордонних справ Європейського Союзу з Україною в Києві (2 жовтня 2023 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/IEvropejs-kij-Soyuz-Uchast-Katriin-Kolonna-u-neoficiijnomu-zasiidannii>
5. ЄС - Заява Міністра-делегата у справах Європи при Міністрі Європи та закордонних справ Жан-Ноеля Барро на засіданні Ради ЄС із загальних питань (Брюссель, 21 травня 2024 р.) . URL: <https://ua.ambafrance.org/IES-Zayava-Miiniistra-delegata-u-spravah-IEvropi-pri-Miiniistrii-IEvropi-ta>
6. Заява міністрів закордонних справ G7 щодо нелегітимної організації так званих виборів у незаконно окупованих Росією областях України (13.09.2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Zayava-miiniistriiv-zakordonnih-sprav-G7-schodo-nelegiitimnoyi-organiizaciiyi>
7. Іноземне втручання у цифровій сфері – Виявлення Францією російської мережі пропаганди (12 лютого 2024 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/IInozemne-vtruchannya-u-cifroviij-sferii-Viyavlennya-Franciieyu-rosiijs-koyi>

8. Конференція на підтримку України (26 лютого 2024 року). URL: <https://ua.ambafrance.org/Konferenciiya-na-piidtrimku-Ukrayini-26-lyutogo-2024-roku>
9. Ми пам'ятаємо про масові вбивства, вчинені російськими військами в Україні. URL: <https://ua.ambafrance.org/Mi-pam-yataiemo-pro-masovii-vbivstva-vchinenii-rosiis-kimi-viis-kami-v>
10. ООН - Підтримка миру та міжнародної безпеки (Нью-Йорк, 20.10.2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/OON-Piidtrimka-miru-ta-miizhnarodnoyi-bezpeki-N-yu-Jork-20-10-2023>
11. Організація Об'єднаних Націй – Захист цілей і принципів Статуту ООН через ефективну багатосторонність: підтримка миру та безпеки в Україні – Промова пані Катрін Колонни, міністра Європи та закордонних справ, перед Радою безпеки (Нью-Йорк, 20 вересня 2023 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Zahist-ciilej-ii-principiiv-Statutu-OON>
12. Організація Об'єднаних Націй – Зустріч Катрін Колона з Виконавчим директором Всесвітньої продовольчої програми Сінді Маккейн (17 вересня 2023 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Zustriich-Katriin-Kolona-z-Vikonavchim>
13. Організація Об'єднаних Націй – Міжнародна та незалежна слідча комісія щодо України – Виступ Діарри Дім-Лабіль, юридичного радника Франції при ООН – Засідання Ради Безпеки у форматі Arria. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Miizhnarodna-ta-nezalezna-sliidcha>
14. Організація Об'єднаних Націй - Спільне комюніке за підсумками зустрічі Стефана Сежурне та Виконавчої директорки Всесвітньої продовольчої програми Сінді Маккейн (16 квітня 2024 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Spiil-ne-komyuniike-za-piidsumkami>

15. Організація Об'єднаних Націй – Україна – Виступ Ніколя де Рів'єра, постійного представника Франції при ООН, у Раді Безпеки. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Ukrayina-Vistup-Niikolya-de-Riiv-iera-6696>
16. Організація Об'єднаних Націй – Україна – Виступ Ніколя де Рів'єра, постійного представника Франції при ООН, у Раді Безпеки. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Ukrayina-Vistup-Niikolya-de-Riiv-iera>
17. Організація Об'єднаних Націй – Україна – Гуманітарна допомога – Виступ Ніколя де Рів'єра, постійного представника Франції при ООН, у Раді Безпеки Нью-Йорк, 31 жовтня 2023 р. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Ukrayina-Gumaniitarna-dopomoga-Vistup>
18. Організація Об'єднаних Націй – Україна – Поставки зброї – Виступ Ніколя де Рів'єра, постійного представника Франції при ООН, у Раді Безпеки. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Ukrayina-Postavki-zbroyi-Vistup-Niikolya-de>
19. Організація Об'єднаних Націй – Україна – Поставки зброї – Виступ у Раді Безпеки Ніколя де Рів'єра, постійного представника Франції при ООН. URL: <https://ua.ambafrance.org/Organiizaciiya-Ob-iednanih-Naciij-Ukrayina-Postavki-zbroyi-Vistup-u-Radii>
20. Північна Корея - Передача Росії балістичних ракет Північною Кореєю. URL: <https://ua.ambafrance.org/Piivniichna-Koreya-Peredacha-Rosiiyi-baliistichnih-raket-Piivniichnoyu-Koreieyu>
21. Підтримка України: Відеоконференція міністрів закордонних справ і міністрів оборони, що відбулася в захищеному режимі - Комюніке Франції (7 березня 2024 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Piidtrimka-Ukrayini-Viideokonferenciia-miiniistriiv-zakordonnih-sprav-ii>
22. Україна захищає себе у повній відповідності до Статуту ООН, а Росія топче його ногами. URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-zahischaie-sebe-u-povnij-viidpoviidnostii-do-Statutu-OON-a-Rosiiya>

23. Україна - російські повітряні атаки на Україну (25 листопада 2023 року). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-rosiijs-kii-poviitryanii-ataki-na-Ukrayinu-25-listopada-2023-roku>
24. Україна / Росія - Рішення Міжнародного суду ООН (31 січня 2024 р.) URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-Rosiiya-Riishennya-Miizhnarodnogo-sudu-OON-31-siichnya-2024-r>
25. Україна – Ситуація в Донецьку – виступ Наталі Броджерст, заступника постійного представника Франції при ООН, у Раді Безпеки. URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-Situaciiya-v-Donec-ku-vistup-Natalii-Brodgerst-zastupnika-postiijnogo>
26. Україна - Франція засуджує російські удари по Чернігову (17 квітня 2024 року). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-Franciiya-zasudzhuie-rosiijs-kii-udari-po-CHerniigovu-17-kviitnya-2024>
27. Україна/Росія - Чорноморська зернова ініціатива - Відповідь Міністерства Європи та закордонних справ на письмове запитання до Національних Зборів (Париж, 07/11/2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukrayina-Rosiiya-CHornomors-ka-zernova-iiniiciiativa-Viidpoviid-Miiniisterstva>
28. Участь Катрін Колонна у неформальній зустрічі міністрів закордонних справ Європейського Союзу у форматі «Gymnich» (30-31 серпня 2023 р.) . URL: <https://ua.ambafrance.org/Uchast-Katriin-Kolonna-u-neformal-niij-zustriichii-miiniistriiv-zakordonnih>
29. Фінляндія - Спільна прес-конференція пані Катрін Колонна, міністра Європи та закордонних справ, і пані Еліни Валтонен, міністра закордонних справ Фінляндської Республіки - висловлювання пані Катрін Колонна (Гельсінкі, 28.09.2023 р.). URL: <https://ua.ambafrance.org/Fiinlyandiya-Spiil-na-pres-konferenciiya-panii-Katriin-Kolonna-miiniistra>
30. Франція і надалі надаватиме непохитну підтримку українському народу. URL: <https://ua.ambafrance.org/Franciiya-ii-nadalii-nadavatime-nepohitnu-piidtrimku-ukrayins-komu-narodu>

31. G7 - Участь пані Катрін Колонна у зустрічі міністрів закордонних справ Групи семи (6-8 листопада 2023 р.) . URL: <https://ua.ambafrance.org/G7-Uchast-panii-Katriin-Kolonna-u-zustriichii-miiniistriiv-zakordonnih-sprav>
32. 78ème Assemblée générale des Nations unies - Déplacement de Catherine Colonna à New York - Déclaration de la porte-parole du ministère de l'Europe et des Affaires étrangères (Paris, 17 septembre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/78eme-Assemblee-generale-des-Nations-unies-Deplacement-de-Catherine-Colonna-a>
33. Conférence de soutien à l'Ukraine (26 février 2024). URL: <https://ua.ambafrance.org/Conference-de-soutien-a-l-Ukraine-26-fevrier-2024>
34. Corée du Nord - Transferts de missiles balistiques entre la Corée du Nord et la Russie. URL: <https://ua.ambafrance.org/Coree-du-Nord-Transferts-de-missiles-balistiques-entre-la-Coree-du-Nord-et-la>
35. Déclaration des ministres des Affaires étrangères du G7 sur l'organisation illégitime de prétendues élections dans les régions ukrainiennes occupées illégalement par la Russie (13 septembre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Declaration-des-ministres-des-Affaires-etrangees-du-G7-sur-l-organisation>
36. Finlande - Conférence de presse conjointe de Mme Catherine Colonna, ministre de l'Europe et des affaires étrangères, et de Mme Elina Valtonen, ministre des affaires étrangères de la République de Finlande - Propos de Mme Catherine Colonna (Helsinki, 28/09/2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Finlande-Conference-de-presse-conjointe-de-Mme-Catherine-Colonna-ministre-de-l>
37. G7 - Participation de Mme Catherine Colonna à la réunion des ministres des Affaires étrangères du G7 (6-8 novembre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/G7-Participation-de-Mme-Catherine-Colonna-a-la-reunion-des-ministres-des>
38. Ingérences numériques étrangères – Détection par la France d'un réseau russe de propagande (12 février 2024) URL: <https://ua.ambafrance.org/Ingerences-numeriques-etrangees-Detection-par-la-France-d-un-reseau-russe-de>
39. L'Ukraine se défend, en pleine conformité avec la Charte des Nations unies ; la Russie piétine celle-ci. URL: <https://ua.ambafrance.org/L-Ukraine-se-defend-en-pleine-conformite-avec-la-Charte-des-Nations-unies-la>

40. La France continuera d'apporter son soutien indéfectible à la nation ukrainienne.
URL: <https://ua.ambafrance.org/La-France-continuera-d-apporter-son-soutien-indefectible-a-la-nation>
41. Lutte contre la séparation forcée et l'exploitation illégale d'enfants - Intervention de Diarra Dime-Labille, conseillère juridique de la France auprès des Nations unies - Réunion du conseil de sécurité en format Arria. URL: <https://ua.ambafrance.org/Lutte-contre-la-separation-forcee-et-l-exploitation-illegale-d-enfants>
42. Nations unies - Commission d'enquête internationale et indépendante sur l'Ukraine - Intervention de Diarra Dime-Labille, conseillère juridique de la France auprès des Nations unies - Réunion du Conseil de sécurité en format Arria. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Commission-d-enquete-internationale-et-independante-sur-l-Ukraine>
43. Nations unies - Communiqué conjoint à la suite de l'entretien entre Stéphane Séjourné et Cindy McCain, Directrice exécutive du Programme alimentaire mondial (16 avril 2024). URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Communique-conjoint-a-la-suite-de-l-entretien-entre-Stephane>
44. Nations unies - Défendre les objectifs et les principes de la Charte des Nations unies grâce à un multilatéralisme efficace : maintien de la paix et de la sécurité en Ukraine - Intervention de Mme Catherine Colonna, ministre de l'Europe et des affaires étrangères, au Conseil de sécurité (New York, 20/09/2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Defendre-les-objectifs-et-les-principes-de-la-Charte-des-Nations>
45. Nations unies - Entretien entre Catherine Colonna et Cindy McCain, Directrice exécutive du Programme alimentaire mondial (17 septembre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Entretien-entre-Catherine-Colonna-et-Cindy-McCain-Directrice>
46. Nations unies - Maintien de la paix et de la sécurité Internationales (New York, 20/10/2023) . URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Maintien-de-la-paix-et-de-la-securite-Internationales-New-York-20>

47. Nations unies - Ukraine - Humanitaire - Intervention de Nicolas de Rivière, représentant permanent de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Ukraine-Humanitaire-Intervention-de-Nicolas-de-Riviere>
48. Nations unies - Ukraine - Intervention de Nicolas de Rivière, représentant permanent de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Ukraine-Intervention-de-Nicolas-de-Riviere-representant-permanent-6695>
49. Nations unies - Ukraine - Intervention de Nicolas de Rivière, représentant permanent de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Ukraine-Intervention-de-Nicolas-de-Riviere-representant-permanent>
50. Nations unies - Ukraine - Transferts d'armes - Intervention de Nicolas de Rivière, représentant permanent de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Ukraine-Transferts-d-armes-Intervention-de-Nicolas-de-Riviere-6543>
51. Nations unies - Ukraine - Transferts d'armes - Intervention de Nicolas de Rivière, représentant permanent de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité. URL: <https://ua.ambafrance.org/Nations-unies-Ukraine-Transferts-d-armes-Intervention-de-Nicolas-de-Riviere>
52. Nous n'oublions pas les massacres commis par les forces russes en Ukraine. URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-Nous-n-oublions-pas-les-massacres-commis-par-les-forces-russes-en>
53. Participation de Catherine Colonna à la réunion informelle des ministres des Affaires étrangères de l'Union européenne en format « Gymnich » (30-31 août 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Participation-de-Catherine-Colonna-a-la-reunion-informelle-des-ministres-des>
54. Rapport du mécanisme de Moscou au sujet de la détention arbitraire de civils par la Russie en Ukraine. URL: <https://ua.ambafrance.org/Rapport-du-mecanisme-de-Moscou-au-sujet-de-la-detention-arbitraire-de-civils>

55. Soutien à l'Ukraine : Communiqué de la France sur la vidéo-conférence sécurisée des ministres des Affaires étrangères et de la Défense du 7 mars 2024. URL: <https://ua.ambafrance.org/Soutien-a-l-Ukraine-Communique-de-la-France-sur-la-video-conference-securisee>
56. UE - Déclaration de M. Jean-Noël Barrot, ministre délégué auprès du ministre de l'Europe et des affaires étrangères, chargé de l'Europe, à son arrivée au Conseil Affaires générales (Bruxelles, 21/05/2024) URL: <https://ua.ambafrance.org/UE-Declaration-de-M-Jean-Noel-Barrot-ministre-delegue-aupres-du-ministre-de-l>
57. Ukraine - Attaque aérienne russe contre l'Ukraine (25 novembre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-Attaque-aerienne-russe-contre-l-Ukraine-25-novembre-2023>
58. Ukraine - La France condamne les frappes russes dans la ville de Tchernihiv (17 avril 2024). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-La-France-condamne-les-frappes-russes-dans-la-ville-de-Tchernihiv-17>
59. Ukraine - Situation à Donetsk - Intervention de Nathalie Broadhurst, représentante permanente adjointe de la France auprès des Nations unies, au Conseil de sécurité. URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-Situation-a-Donetsk-Intervention-de-Nathalie-Broadhurst-representante>
60. Ukraine / Russie - Arrêt de la Cour internationale de justice (31 janvier 2024). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-Russie-Arret-de-la-Cour-internationale-de-justice-31-janvier-2024>
61. Ukraine/Russie - Initiative céréalière de la mer Noire - Réponse du ministère de l'Europe et des affaires étrangères à une question écrite, à l'Assemblée nationale (Paris, 07/11/2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Ukraine-Russie-Initiative-cerealieres-de-la-mer-Noire-Reponse-du-ministere-de-l>
62. Union européenne - Participation de Catherine Colonna à la réunion informelle des ministres des Affaires étrangères de l'Union européenne avec l'Ukraine à Kiev (2 octobre 2023). URL: <https://ua.ambafrance.org/Union-europeenne-Participation-de-Catherine-Colonna-a-la-reunion-informelle-des>

RÉSUMÉ

Le **sujet** de notre étude est “Les caractéristiques linguistiques et stylistiques de la traduction du discours politique français basé sur les déclarations et les discours de personnalités publiques et d'officiels du gouvernement (sur le site web de l'Ambassade de France en Ukraine)”

L'objet de la recherche est les textes des discours et déclarations des personnalités politiques françaises et leurs traductions en ukrainien. **L'objet concret** porte sur les caractéristiques linguistiques et stylistiques de la traduction en ukrainien de constructions françaises typiques des discours et déclarations politiques.

L'actualité de notre mémoire du diplôme tient au fait que la société ukrainienne a besoin de connaître la position officielle de la France sur la guerre en Ukraine, ainsi que les opinions et les évaluations des personnalités politiques françaises.

Le **but** de l'étude est d'examiner les particularités de l'utilisation de la langue dans le discours politique français et sa traduction en ukrainien. Pour atteindre ce but, un certain nombre de **tâches** ont été identifiées:

- de réaliser une revue théorique de la littérature sur le problème de la traduction du discours politique;
- d'identifier les caractéristiques linguistiques et stylistiques des discours et déclarations politiques;
- de classer le matériel de recherche en fonction du sujet et de la structure textuelle;
- d'analyser les traductions de textes politiques français en ukrainien aux niveaux lexical, grammatical et sémantique.

La recherche est basée sur les textes français de déclarations et de discours de personnalités publiques et de représentants du gouvernement français et leurs traductions en ukrainien pour 2023-2024, sélectionnés par la méthode de l'échantillonnage continu sur le site web de l'Ambassade de France en Ukraine / Embassy of France in Ukraine. La quantité totale de matériel obtenu est de 62 textes français et leurs traductions en ukrainien, à partir desquels 676 constructions et phrases

ont été identifiées pour des analyses linguistiques, stylistiques et de traduction plus approfondies.

Les méthodes suivantes ont été utilisées au cours de l'étude:

- analyse des sources scientifiques;
- méthode descriptive;
- méthode d'échantillonnage continu;
- analyse comparative.

Au cours de notre recherche, le concept de discours politique a été clarifié et ses principales fonctions et caractéristiques ont été définies.

Sur la base de l'analyse de la littérature scientifique, nous avons élaboré une classification des textes politiques qui tient compte de leur sphère de fonctionnement, de leur objectif, du type de locuteur et du canal de communication.

Notre étude examine l'utilisation du vocabulaire et des figures de style dans les discours et les déclarations sur quatre sujets différents et la manière dont ils sont traduits en ukrainien. Il a été conclu que les techniques de traduction les plus courantes pour reproduire les tropes dans les textes politiques sont la traduction directe avec préservation de l'imagerie et la traduction synonyme. Pour la traduction des onomatopées, les techniques les plus courantes sont le transcodage, le calquage et la sélection d'un équivalent ukrainien complet.

Parmi les transformations de traduction utilisées par le traducteur, des exemples d'utilisation de l'addition, de l'omission et de la transposition ont été analysés.